

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 126.

Maribor, dne 4. novembra 1910.

Letnik II.

Spremembe v namestništvu.

Gradeč, 2. nov.

Stojimo neposredno pred večjimi spremembami v našem namestništvu. Ni izključeno, da se izvrši sprememba tudi na prvi osebi našega namestništva. „Grazer Tagblatt“ je prinesel dne 1. novembra t. l. v uvodnem članku vest, da nočejo utihniti glasovi, ki pravijo, da je stališče grofa Claryja omajano. Članekar nemškonalnega dnevnika je bil v tem slučaju dobro informiran. Odkar je bil grof Clary v Marijinem Celju, kjer se je mudil presviti cesar na božji poti, je njegova pozicija zares precej utrpela na trdnosti. Navajajo se različni razlogi. Med njimi tudi ta, ker grof Clary ni znal preprečiti, da bi se obstrukcija v deželni zboru ne začela ali pa vsaj kmalu končala. Če je to pravi razlog, potem je razjasnjeno, zakaj je c. kr. namestnik zadnja pogajanja radi delamožnosti štajerskega deželnega zbora vodil s tako mrzlično vmeno in hitrostjo. Slovenci so ostali grofu Claryju že zaradi tega tuji, ker ni zmožen njih jezika in vsled tega tudi o slovenskih razmerah le skozi očala nemških listov in uradnikov poučen.

Podpredsednik namestništva dr. Evgen Netoliczka je imel daljši dopust, in čeprav je čas že potekel, se še ni vrnil v svoj urad. A se tudi ne vrne več! Njegovo mesto je torej izpraznjeno.

V štajerskem političnem statusu stoječi uradniki, ki imajo upanje, da dosežejo podpredsedniško mesto, so ti-le: najstarejši dvorni svetnik Henrik baron Hammer-Purgstall, dvorni svetnik Ferdinand grof Stürgkh in namestniški svetnik Siegfried vitez Manger-Kirchsberg. Tretji dvorni svetnik našega namestništva Oton grof Manzano ne pride v poštev, ker mu — ondit — žarke Claryjevega solnce zastavlja grof Stürgkh. Vsi ti trije služijo v Gradu. Izmed uradnikov, ki služijo po deželi, se imenujejo kot kandidati: Henrik grof Stürgkh, okrajni glavar v Radgoni, in Marino grof Müller-Hornstein, okrajni glavar v Celju.

Zanimivo je, če se vprašamo po strankah, ki stoje za temi kandidaturami. Hammer-Purgstall je odločen pristaš nemških nacionalcev in, kar še pride v tej smeri menda mnogo bolj v poštev, istotako odločen nasprotnik krščanskih socialcev. Ker namestniški podpredsednik navadno predseduje sejам deželnega šolskega sveta, zato se nemško-nacionalni politiki že pehajo za njim tukaj in na Dunaju. Dvorni svetnik grof Stürgkh sicer nima stranke za seboj, toda njegov brat je naučni minister, in ta okolščina se lahko izkaže močnejša kot vsaka stranka. Vitez Kirchsberg pa bi bil baje zelo ljub krščanskim socialcem. Toda dvomi se, da bi vodstvo krščanskih socialcev pokazalo dovolj eneržije v zasledovanju tega svojega cilja. Znano je, da je Hagenhofer že vesel, če ima mir.

Grof Stürgkh v Radgoni in baron Müller v Celju pa sta po naših informacijah baje osebi, na kojih spretnost sedanji cesarski namestnik veliko drži.

Bilo bi potrebno, da se tudi Slovenci pobrlgajo za bližajoče se važne spremembe v namestništvu. Na vsak način bi morali zahtevati, da pride na to mesto vsaj uradnik, ki je zmožen slovenskega jezika in ki pozna naše razmere. Nevzdržljivo je stanje, da v namestniškem predsedništvu nihče ne pozna Slovenskega Štajerja in njega prebivalstva!

Nekoliko števil.

V resoluciji, ki je bila sprejeta na sijajnem zapnem shodu v nedeljo dne 30. oktobra, so med drugim našteje tudi nekatere krivice, ki se nam gode pri proračunu, pri dež. uradništvu, pri šolstvu itd. (To konstatiranje suhih dejstev je naše nemške sodelane precej hudo vznemirilo in ker si ne vedo drugače pomagati, se postavljajo v pozo oholih razžaljenecv.

Da bodo pa naši čitatelji videli, kako so naše pritožbe opravičene in kako moramo Nemcem res tlačiti, hočemo navesti v naslednjem nekoliko števil. Ne bomo jih na dolgo in široko komentirali, ampak navedli jih bomo kolikor mogoče brez priveskov, ker bodo z lastno silo gotovo še bolj učinkovale.

Štajerska dežela izda na leto približno 35 milijonov kron. Ako odštejemo od tega stroške za šolstvo v znesku 14 milijonov kron, ki jih skoro nikakor ne

moremo deliti, potem ostane 21 milijonov kron, ki se porabijo za ceste, za regulacijo rek in potokov, za bolnišnice in hiralnice, za podporo vinogradnikom in živinorejcem in še za nekatere podobne naprave. Od teh 21 milijonov kron pa pride na nas dobrega pol milijona kron, torej nekaj več kot 2%, akoravno je nas Slovencev čez 30% v deželi.

Bolnišnice imamo na Štajerskem 28. Od teh jih je na Spodnjem Štajerskem 8. Akoravno pa so v teh zavodih izključno samo Slovenci, ni vendar ne enega slovenskega zdravnika. A ne smete misliti, da ni nobenega slovenskega kompetenta, ampak nemški dež. odbor stoji na principijelnem stališču, da slovenskega zdravnika ne sprejme. Magari več stroškov, a Slovence ne sme biti. In kdo preskrbuje vse te bolnišnice s potrebnimi živili? Rabi se mnogo špecerijskega blaga, meso, vino, drva, sadje itd. Kdo ima tedaj dobavo za vse te deželne zavode? Sami Nemci. Oni, ki so oškodovani, so pa naši slovenski kmetje, obrtniki in trgovci.

Ako odštejemo one deželne uslužbenice, ki so zaposleni pri bolnišnicah in pri šoli, potem naštejemo še okoli 600 deželnih uradnikov. Med temi 6 stotinami s skupnim denarjem vzdrževanih uradnikov naštejemo 25 Slovencev, to je 4%. V Gradu samem, ki je deželno stolno mesto, imamo okoli 300 deželnih uradnikov in med temi so celi 4 Slovenci, ako prištejemo poslanca Robiča, ki je ob enem tudi deželni odbornik.

Meščanskih šol imamo na Štajerskem nad 20, a Slovencev se ne dovoli nobene. Med uslužbenci v Rogaški Slatini in na Dobrni, koja deželna zavoda sta vendar na slovenskem ozemlju, ne najdemo nobenega Slovenca. Ampak ne le, da ni nobenega Slovence, nekateri od teh s skupnim denarjem vzdrževanih uradnikov so celo zakleti in nestrpni naši nasprotniki. Na preiskuševališču v Mariboru in na mariborski vinarski šoli, katera dva zavoda sta namenjena Spodnjemu Štajerju, in jih moramo reklamirati za-se, ni nobenega Slovenca itd. itd.

Ta povest je za nas Štajerske Slovence zares prava povest brez konca. In potem si upajo govoriti nemški listi o slovenski nenasitnosti. Človek res ne ve, kaj bi bolj občudoval: brezprimerno predrznost ali brezmejno sovraštvo.

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

PODLISTEK.

Zgodovina slovenskega slovstva. Poglavlje Prešern.

(St. M)

Ko je nastopila Prešernova doba, se je rodil Prešern. Ker so se obljube izpolnile in so prorokovanja kazala nanj, je postal pesnik. Prej je še vzel slovo od upa in straha, potem je postal pesnik — s praznim srcem.

Vsaka oseba vsake književnosti (tudi naše, da si majhne slovenske literature) razpade v dva dela: v človeka in pesnika. Te dve polovici treba razločiti, sicer se namešajo pojmi v neprijetno zmes, ki jo literarni zgodovinarji težko zopet razkrojijo. Torej pesnik in človek!

Pesnika Prešerna si je le težko predstavljati. Ko je n. pr. stal v črni suknji (v katere zadnjem žepu pa takrat ni bilo fig) na plesišču in zlagal Juliji sonetni venec, takrat je bil pesnik. Pesnik je bil tudi takrat, ko si je hudomušen, kakoršen je bil, pred nekaj leti zmisli in se postavil pred mramorni kolos ob Unionu; a večno mu je žal, da ne gleda nazaj, s hrbtom obrnjen proti občinstvu, muza nad njim je baje tako zeto zanimiva!

In še nekaterokrat je bil pesnik. Človeka Prešerna si je mnogo lažje misliti. Otroci ljubljanskih predmestij so mu pravili: doktor Fig, odrasli ljudje, doktor Prešeren, Ana Jelovškova pa jezični dohtar. On sam se je klical za pesnika „Gazel“ in „Sonetov“. Kako izborno je umel abecedo, kaže pesem „Pevcu“, da je poznal glosso, dokazuje njegova „Glo-

sa.“ „Slovo od mladosti“ je zložil v otavrimah, ker je vedel, da bo to Zigona veselilo.

On je sploh mnogo storil za takozvane prešernoslovce. Elegijo na Čopa n. pr. ni zložil Čopu, temuč Zigonu. Da je poznal Jos. Puntarja, dokazuje dejstvo, da je vzrasel iz romantične šole. Sicer pa je klasike spoštoval prav tako kakor omenjeni filozof, kar sklepamo iz njegove puščice, v kateri razlikuje med „klasikom“ in „kvasikom.“

Julijo je videl samo enkrat. Plesal je z njo, ker pa je bila stranska (Demosthenov meč pač tu ne bi nič pomagal) jo je pustil in rajši zložil nanjo „Sonetni venec“, ki se odlikuje po svojem akrostihu. Da je imel Primičeve Julije imelo baš toliko črk, kolikor jih je potreboval pesnik za magistrale, je najzanimivejše na celi stvari.

Julija je bila stara trinajst let, ko se je vanjo zaljubil Prešern, na njegov grob je prišla kot stara babura: tudi ona je ovenela kakor vsaka ženska. (Kdo bi si to mislil!)

Prešeren se je rajši sprijaznil z Ano Jelovskovo, kateri pa ni zlagal pesmi. Bal se je, da jih ne bi razumela. Ana je bila namreč pestunja pri dr. Chrobatu (ne ve se, ali Chrobat ali Crobot) in se ni pečala s stih, temuč s Chrobatovimi, oziroma Crobotovimi otroci, kar je bilo za tisti čas (pomislimo vendar, da smo v Prešernovi dobi!) takorekoč nepazljivo. Ana je ljubila Prešerna, ker je vedela, da je nesmrten.

Če se vprašamo: zakaj se nista vzela, si moramo odgovoriti: manjkalo je denarja, poglavitnega rekvizita za vsako ženitev.

Chrobat je dobro vedel, da je Prešeren prvak slovenskih pesnikov, zato je z njim občeval ne kot s svojim koncipijentom, temuč kot s prijateljem in sta

večkrat šla k Langusu, da bi Prešerna slikal. Langus je bil imeniten slikar. On je naslikal tudi Julijo, kar je Prešernu posebno dobro delo.

Najljubši Prešernov prijatelj je bil Čop. Čop se je rad kopal, ker pa ni znal plavati, je utonil. Na srečo je bil še prej naučil Prešerna tercinske arhitektonike, tako da mu je sedaj Prešern mogel zložiti tisto znamenito spomenico v terc. arhitektoniki.

Sicer pa je bil Čop (vulgo Droh) silno moder mož. Le žal, da ni pisal knjig, tako da o njem ne moremo nič več povedati . . .

Ko je Prešern začutil, da je v zenitu svojega umetniškega potovanja, se je spravil na svoj največji proizvod, na „Krst pri Savici.“ Pauška je imel pri tem vedno pred očmi. Paušek je bil cenzor v Ljubljani in je korigiral pesmi, ki so mu jih pošiljali slovenski pesniki. Strah pred njim je bil opravičen.

In punkto: politika je bil Prešeren Novoilirec, torej dr. Ilešičev nasprotnik. V tem oziru sta se z dr. Prijateljem strinjala do pičice: proč s kobiličasto ekstazo, sem z treznim duhom in mirnim delom! Prešeren je rad pil — kakor vsi ženiji. (Še Goethe ni zametaval renoveca!) V družbi je bil redkobeseden, ker je govoril v verzih.

Proti koncu svojega življenja je bil mnogokrat zelo pobit, kar pa ga ni oviralo, da je zložil „Zdravljico.“

V predal, poln zmečkanih listkov, mu ni smel nihče, niti sestra Katarina, ki pa je bila sicer skrbna gospodinja.

Ko je začutil, da se bliža zadnja ura, je začel pisati velikansko dramo, od katere pa se ni ohranil niti jota. Ker ko je umrl, je prišel Dagarin in jo na dvorišču pred vsem svetom sežgal.

K volitvam na Hrvaškem.

Klanjec, 1. nov.

Tukaj so se vršile volitve v sabor zelo burno. Imeli smo nič manj kakor 4 kandidate in sicer kar tri proti kandidatu Stranke prava, za koje je kandidiral velečastiti gospod župnik tuhelski — dr. Homotarič.

Agitiralo se je od nasprotne strani strastno in z vsemi mogočimi sredstvi, prav po načinu naših liberalcev, namreč s pretvezo, da oni niso zoper duhovnike in vero. Kdor pa ima priliko opazovati in spoznavati bolj natanko njih nakane, bo sodil čisto drugače.

Ko so videli, da je hrvaški kmet še vedno veren katoličan in zaupa svojemu duhovniku, kar se je pokazalo tudi pri teh volitvah — je bil namreč gosp. dr. Vjek. Homotarič izvoljen z veliko večino — so pokazali tudi na zunaj, kar nosijo v srcih.

Najeli so si godbo za nedeljo dne 30. oktobra zvečer, kakor tudi alarmirali vso fakinažo in otročat ter demonstrirali po Klanjcu in vpili: abeug popi, fratri itd.

Najlepše so se pa izkazali na Trsatu. Tam so splezali po noči preko samostanskega ozidja, hatrosili po oknih dinamita ter ga zažgali, da so razbili vse šipo prav po Ferrerjevem načinu. Upajmo, da bo hrvaško ljudstvo kmalu prišlo do spoznanja, da edino na krščanski podlagi bo postal hrvaški narod močen in srečen, ker bo lahko odbijal napade svojih najhujših sovražnikov, mažaronov.

V. M.

Ne pozabite na „Slovensko Stražo“!

Gospodinjski tečaj na kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel.

V soboto dne 29. oktobra je končal prvi šesttedenski gospodinjski tečaj za kmečka dekleta na kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici. Namen tega tečaja je bil, pripravljati kmečka dekleta za njih bodoči poklic kot gospodinje. One naj bi se vsposobile za razumno sodelovanje pri razvoju kmetijstva, pri pridelovanju, osobito pa pri umnem predelovanju in porabi pridelkov; spoznajo naj naloge glede dobrobitja družine in naj postanejo zmožne te naloge tudi prav spoľnjevati.

Da so taki tečaji res občutno potrebni za naše razmere, kaže dejstvo, da se je prijavilo 50 prošnic; od teh se je lahko za letos sprejelo samo 15. Te so stanovale v zavodu, kjer so dobivale tudi hrano.

Poučevalo se je teoretično in praktično in sicer: Gospod ravnatelj Belle: vrtnarstvo in poraba sadja (letos vsled bolezni gospoda ravnatelja samo praktično).

Gospod ing. agr. Josip Zidanšek: govedoreja, svinjereja, perutnistvo ter mlekarstvo.

Gospodična J. Zemljan, gospodinjska učiteljica: naloga gospodinje v stanovanju in kuhinji, kuhanje, knjigovodstvo gospodinje, skrb za zdravje, strežba bolnikom in pranje.

Pri praktičnem delu sta navajala opravniki in vrtnar.

Oziralo se je povsod na kmečke razmere in je bil cel pouk strogo naslonjen na praktične potrebe, katere se pojavijo v gospodarstvu; skušalo se je ob enem dekletom vcepiti pravo spoštovanje do dela.

Navzlic kratkemu času šestih tednov lahko z veseljem povdarjamo, da se je tečaj izborna obnesel in so končni vspehi pokazali, da se je namen tečaja popolnoma dosegel. Taki tečaji se bodo sedaj vsako leto prirejali na kmetijski šoli.

Dve novi igri za naše odre.

Na novem odru v vrtni dvorani „Pri belem vlu“ v Celju sta se dosedaj igrali dve gledališni igri, ki sta še v rokopisih. Ker sta občinstvu ugajali in zaslužita, da se dasta tiskati, zato izpregovorimo malo več.

Prva je veseloigra „Nezadovoljni drvar“, priredil M. S. Kaže nam drvarja, ki je nezadovoljen s svojo usodo in godrnja nad Adamom, ki se ni mogel v raju vzdržati prepovedanega sadu in je radi tega kriv njegove žalostne usode. Lovca mu nastavita „past“, pri čemur bi naj drvar pokazal, ali bi sam bolje napravil kot Adam. Toda tudi drvar ne more brzdati svoje radovednosti. Zato mora osramočen priznati, da nima pravice se hudovati čez Adama. V tej igri nastopi šest moških oseb.

Druga je veseloigra „Čebelarjev god“, spisala gospa Kosi, soproga poštnega oficijala gospoda Josi. Kosija v Celju. V igri nastopa čebelar in njegova žena, njuna prijateljica, strežnica ter osem otrok. V alegorični sliki nastopa solnce s pomladjo ter kopica otrok kot čebele.

Dne 23. oktobra t. l. se je igra uprizorila tretjičkrat v Celju v veliko zadovoljnost občinstva. Tokrat je bila primerna prilika. Podružnica Čebelarskega društva je namreč imela svoj občni zbor, nato pa je predaval gospod učitelj Levstik mnogoštevilnemu občinstvu o prezimovanju čebel z njemu lastno znanstveno poljudnostjo. Občinstvo je bilo polno navdušenja in ljubezni do te nežne živalice-čebele, nakar pa de zaveša in prične se igra.

Čebelarjeva žena zmerja čebelorejo kot neum-

Tečaj za nadzorstvo zadrug v Mariboru.

O priliki revizij se je splošno dognalo, da pri večini zadrug nadzorstvo ne posluje. Vzrok temu nedostaku je skoraj povsod dejstvo, da člani nadzorstva ne poznajo svojih dolžnosti in ne znajo izvrševati svojega posla.

Ker je pa neobhodno potrebno, da se tudi nadzorstvo pritegne k delovanju, zato moramo skrbeti za to, da dobi nadzorstvo potreben pouk. V to svrhu se priredi

dne 16. in 17. novembra 1910

poučen tečaj za nadzorstvo

v Mariboru, v prostorih katoliškega delavskega društva, Flössergasse 4.

Začetek tečaja je dne 16. novembra 1910, ob 10. uri popoldan.

Konec tečaja je dne 17. novembra 1910, ob 4. uri popoldan.

Vspored:

1. Dolžnosti nadzorstva v smislu določb zakona, pravil in poslovnika.

2. O občnih zborih, sejah nadzorstva in sestavi zapisnikov.

3. Kako naj pregleduje nadzorstvo knjigovodstvo in poslovanje zadrug. (Na podlagi izdelanih formularjev, katere dobi vsak udeleženec v roke.)

V sredo dne 16. novembra ob 8. uri zvečer zabavni večer v Narodnem domu.

Dolžnost vsake zadrug v okrajih: Marenberg, Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Slov. Bistrica in Konjice je, da pošlje k tečaju jednega člana nadzorstva!

Prosimo, da nam v najkrajšem času javite ime udeležencev!

Kdor želi, da se mu preskrbi ceno prenočišče, naj to takoj javi!

Zadružnim pozdravom:

Dr. J. Hohnjec.

V. Pušenjak.

Politični pregled.

Boj za dr. Luegerjev mandat.

Včeraj dne 3. t. m. je bil na Dunaju dobojevan boj za dr. Luegerjeve mandate. Izvoljen je, kakor je bilo pričakovati, ko so sklenile vse svobodomiselné frakcije podpirati socialdemokratskega kandidata, soc.-dem. državni poslanec in dunajski občinski svetnik Schuhmeier. Oddanih je bilo 24.386 glasov. Od teh jih je odpadlo na krščansko-socialnega kandidata Preyerja 11.625, na Schuhmeierja pa 12.761. S tem je postal dr. Luegerjev naslednik v nižjeavstrijskem deželnem zboru socialdemokrat. Na razmere v deželni hiši sicer to ne bo vplivalo, ker imajo krščanski socialci dvetretjinsko večino, vendar pa pomenja večerajšnji propad za stranko precejšen poraz. Nujno je potrebno, da se krščansko-socialna stranka otrese vseh nezdravih elementov in iznebi vsega šarlatanstva, če ne, bo rudeča internacionala žela na Dunaju vedno sijajnejše vspehe.

Volilni boj je bil zelo vroč. Vse stranke so delale z mrzlično naglico in agitirale od volilca do volilca. Prišlo je tudi do večkratnih spopadov med nasprotnimi taboroma, ter je morala večkrat posredovati policija, ki je bila včeraj skoro polnoštevilna zbrana v II. okraju Leopoldstadt.

Novi krški škof.

„Tagespost“ poroča, da je nadškof solnograški dr. Katschthaler imenoval pomožnega škofa solnograškega dr. Baltazarja Kaltnerja za knezoškofa krškega.

nost, ker nikdar nima miru pred delom za čebele, ker mora za moža predstavljati ali prirejati spise o čebelarstvu, ker vsak hip katerega uda družine piči čebela itd. Sklene v pogovoru s svojo prijateljico, da se loči od moža, ki je celo „neumen“ za čebelorejo: „ali gredo čebele od hiše, ali pa jaz!“

V drugem dejanju se pa nam prikaže mična alegorična slika: panj v zimskem spanju. Citre za odrom spremljajo mične sanje spečih čebelic. Kar se prikaže toplo solnce ter vpraša spremljajočo pomlad, ali naj vzbudi panj. Ko pomlad (majhno dete) ljubko reče „da“, dihanje solnce na čelo „matice“, ki se vzdigne ter vzbudi čebelice, svoje otročičke. Veselo gibanje nastane v panju, čebele napravijo svoj prvi izlet in polet na dan sv. Jožefa, ko obhaja čebelar svoj god. V mičnem poletu čestitajo čebelice s svojo zum-zum-pesmijo čebelarju za god. Ta polet pa gleda tudi žena s svojo za čebelorejo navdušeno prijateljico. Ljubkost tega prizora prevzame tudi ženo, ki sedaj začne ljubiti čebele.

V tretjem dejanju nastopi čebelar, poln skrbi z izumitvijo novega panja. Ko se spomni svoje žene reče, da se bo še ta dan ločil od žene, češ: „saj nimam nič od žene pri čebelarstvu.“

V četrtem dejanju čebelarju čestita cela družina za god, tudi žena, ki mu naznani v njegovo veliko veselje, da odsedaj ljubi čebelarstvo, ter mu za god podari zlato čebelo.

Gospoj Kosijevi je čestitati k temu ličnemu delcu in zahvaliti za trud, s katerim je uprizorila svoj igrokaz v občno zadovoljnost mnogoštevilnega občinstva.

Pogajanja na Češkem.

Položaj pogajanj v Pragi, ki je bil postal pred par dnevi hipoma skrajno kritičen, se je po zadnjih poročilih zboljšal. Včeraj, dne 3. t. m. so se vršila posvetovanja neoficijalnega komiteja in tam se je dosegel sporazum glede najbolj sporne točke, namreč glede par. 42. deželnega reda. Ta paragraf statuirava dva narodnostna senata v deželnem odboru, določa pa tudi pravico deželnega odbora, da na predlog enega dveh članov deželnega odbora v plenarni seji lahko sistira sklep narodnostnega senata ter vrne celo zadevo nazaj v zopetno posvetovanje. Kaj bo v slučaju, če narodnostni senat tudi pri drugem posvetovanju sklene isto kakor prvič, to se sedaj še ni določilo. Češki deželni poslanci in klub čeških deželnih poslancev imajo danes, dne 4. t. m. sejo. Za danes zvečer so sklicani tudi nemški deželni poslanci k seji. Posvetovanja so trajala včeraj do 7. ure zvečer, in pri tej konferenci so se tako Čehi kakor Nemci izjavili, da se situacija vidno boljša. Čehi zahtevajo še dogovora glede minoritetnega šolstva in varstva manjšin.

Pregajanje Srbov v Turčiji.

Vsled energičnega protesta srbske vlade je porta, kakor se glase poslednje vesti iz Carigrada, dovolila, da morejo srbski podaniki še nadalje ostati kot učitelji na srbskih šolah v Turčiji. Srbsko poslaništvo v Carigradu je protestiralo zaradi te stvari tudi pri velikem vezirju Hakki-paši in pri ministru Rifat-paši. Ta dva turška državnika sta bila iznenadena, ko se jima so pokazali tisti člani konvencije iz srbsko-turške pogodbe, vsled katerih smejo srbski podaniki svobodno vršiti v Turčiji vsak posel. Porta je brzojavila oblastvom v Bitolju, Solunu, Skoplju, Plevlju in Prizrenu, naj ne preganjajo srbskih podanikov. To vprašanje pa še ni definitivno rešeno.

Bosanski sabor.

Bosanski sabor je zopet sklican. Cesar je sklical bosansko-hercegovski sabor na 7. t. m. k zopetnemu zasedanju.

Kralj Peter potuje v Rim preko Ljubljane.

Skoraj gotovo je, da odpotuje kralj Peter v Rim na poset li kralju Viktorju Emanuelu in kraljici Heleni okrog 23. novembra. Kako bo potoval, še ni natančno določeno. V kombinaciji sta dve progii, ena preko Zagreba v Reko in od tam preko Jakina v Rim, druga pa preko Zagreba, Ljubljane, Kormina in Vidma.

Bolezen srbskega prestolonaslednika Aleksandra.

Bolezen prestolonaslednika Aleksandra se je preokrenila v toliko na bolje, da je popolnoma izven vsake nevarnosti. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je največja zasluga profesorja Chvosteka, da je prestolonaslednik srečno prebolel nevarno bolezen. Z ozirom na to namerava kralj Peter na poseben način odlikovati slovečega profesorja dunajskega vseučilišča. Zatrjuje se, da bo profesor Chvostek odlikovan z redom Karagjorgja, ki ga sicer dobe samo tisti, ki so si za srbsko državo pridobili velikih zaslug. Prestolonaslednik Aleksander, ki ga je kralj sam poučil o zaslugah profesorja Chvosteka, se je izrazil, da bo odličnega zdravnika, ki mu je rešil življenje, povabil k sebi, da bo za delj časa njegov gost v Beogradu.

Vsled poboljšanja v bolezni prestolonaslednika Aleksandra vlada v vseh slojih srbskega prebivalstva, tako v prestolici kakor v notranjosti veliko veselje. Ugodne vesti z bolniške postelje kraljeviča Aleksandra vplivajo izredno blagodejno tudi na razvoj političnih razmer.

Demisija Briandovega kabineta.

Dne 2. t. m. je imel francoski ministrski svet sejo, v kateri je sklenil podati demisijo. Kakor poročajo vesti iz Pariza, je bila seja zelo kratka. Minister Viviani je izjavil, da hoče odstopiti, nato je bila sklenjena demisija celotnega kabineta. (Briand se je potem podal k predsedniku Fallieresu, kateremu je naznanil demisijo. Fallieres je poveril Briandu sestavo novega kabineta.)

Kriza je nastala kot posledica železničarskega štrajka. Briand je bil kakor znano svoje čase navdušen zagovornik revolucionarnega štrajka, sedaj ko je na krmilu, nastopa z vso strogostjo proti nekdanjim svojim sodrugom. Zlasti je razkačilo socialiste, ko je Briand izjavil, da bi se ne vstrašil niti protipostavnih sredstev, ako bi zahtevala korist države. V zbornici je nastal po tej izjavi enourn nepopisen šum in končni rezultat je bila demisija.

Kakor se glase zadnje vesti, namerava Briand sestaviti kabinet, čegar člani bi bili popolnoma edini glede programa. Socialisti z Jauresom na čelu izjavljajo, da ne spremane svojega opozicijskega stališča, ter bodo nadaljevali obstrukcijo tudi če pride do razpusta.

Gališki deželni zbor in volilna reforma.

Dne 3. t. m. je bila končana debata o poročilu odseka za volilno reformo za gališki deželni zbor. Poročevalec profesor Glombinski je izjavil, da bo na podlagi debate odsek v kratkem izdelal osnutek za volilno reformo v gališki deželni zbor in da bo ta osnutek predložil deželnemu zboru. Poljska demokratična stranka je izjavila, da je za kolikor mogoče hitro uveljavljenje volilne reforme, ter da pripozna pravico Rusinom, ker zahtevajo razširjenje in zvišanje

Števila njihovih mandatov. — Predlog poročevalca dr. Glombinskega je bil sprejet. — Nato je vstal Ukrajinec dr. Levicki ter v imenu Ukrajincev predlagal, da naj se deželnozborska seja takoj zaključi in da naj se prej ne vrši nobene deželnozborska seja več, dokler ne bo postal odsek za volilno reformo deželnemu zboru svojega poročila. Ta predlog dr. Levickega pa je zbornica odklonila. Odklonitev predloga so rusinski poslanci sprejeli s hamba-klici.

V nadaljnji seji gališkega deželnega zbora so začeli Ukrajinci s tehnično obstrukcijo. Piskali so na trobente, tolkli po pulnih in poslanec Staruh je pri tem razsajal celo tako močno, da je svoj pult popolnoma razbil. Ostali rusinski poslanci so imeli obstrukcijske govore. Navzlic velikim kravalom, ki so trajali celih 5 ur, pa je večina sprejela 13 točk dnevnega reda.

Nemiri v Bosni.

V zadnjem času se vedno bolj širijo nemiri v Bosni in Hercegovini in razmerje med mohamedanskim in kristjanskim prebivalstvom postaja vedno bolj napeto. Zadnje dni je prišlo med mohamedanci in Srbi do boja v vaseh Vragolovi, Vjetnik in Kusturjica. V teh spopadih je bilo ranjenih več srbskih kmetov. V Pašić-kuli so mohamedanci ubili Srba Miloša Kopovića iz Bjelogorca.

Gospodarske drobtinice.

Napetost na denarnem trgu.

Vedno naraščajoča napetost na našem domačem denarnem trgu spravlja odločilne kroge v veliko skrb, ker množične se zahteve ne izvirajo iz nenavadne konjunkturalne trgovine in industrije, ampak v prvi vrsti iz zelo živahne spekulacije, ki se pojavlja v različnih krogih. Poldrugo leto trajajoča hausenperioda na borzih je posebno Ogrsko tesno navezala na zunanje države, zlasti na Francosko. Dviganje kurzov na akcijskem trgu je tudi povzročilo, da se je želja po spekulaciji polotila tudi takih, ki so se dosedaj zadovoljevali z nalaganjem. Ta okolnost je povzročila dosedanje neugodno situacijo denarnega trga. Najbolj trpe pri tem hipotekarni zavodi, ki ne morejo izvršiti novih emisij.

Podcenjevanje se napetosti na denarnem trgu tudi ne sme, da imajo na to napetost velik upliv zahtevana posojila dežel in občin, ki se najamejo navadno kot tekoči dolg pri deželnih bankah. Vsled tega je nastalo na denarnem trgu pomanjkanje denarja, ki se bo poznalo več časa, ker sanacija deželnih financ je še vprašanje časa. Naša javnost, posebno denarno združništvo, z napetostjo opazuje stanje sedanjega denarnega trga.

Terminska kupčija na borzi v Budimpešti.

Kakor znano, se je v zadnji nagodbi med Avstrijo in Ogrsko določilo, da se mora tavorzvana „terminska kupčija“ na budimpeštanski borzi opustiti. S terminsko kupčijo je omogočeno žitnim židom izkoriščenje, ker žitne cene lahko tako uravnajo, kakor jim ravno se dopade. Zdi se pa, da so gosposdije Mažari sklenili to nagodbo, da jo ne izvršijo v vseh točkah. Terminska kupčija cvete na budimpeštanski žitni borzi prej kakor slej. Židom je omogočeno, da sklepajo terminske kupčije za na tisoče meterskih stotov pšenice, takozvane „papirne pšenice“, katera bo dozorela šele v poletju 1911. Ceno pa vendar napravi ta „papirna pšenica“, in to je glavna stvar. Kako neženirano uganjajo ogrski žitni judje terminsko kupčijo in kako malo se brigajo merodajni faktorji za to, da bi se opustila ta, ljudstvu škodljiva trgovina na budimpeštanski borzi, je razvidno iz vabila bančne in žitno-trgovske hiše Heinrich Levi v Budimpešti. To vabilo so dobili vsi avstrijski mlinarji. V tem vabilu se pred očuje mlinarjem prednost terminske kupčije. Avstrijski mlinarji se vabijo, da naj pri g. Leviju naroče za poskušnjo pšenice. Kdor hoče 1000 met. stotov pšenice kupiti, mu je potrebno poslati samo 1000 K are, vse drugo preskrbi Levi in njegovi židovski tovariši. S tem se hoče naše mlinarje pridobiti za terminsko kupčijo, ki je v Avstriji prepovedana. Dolžnost ljudskih poslancev je, da v državnem zboru zahtevajo od naše vlade, da prisili ona ohole Mažare, da se odpravi ta tako škodljiva terminska kupčija.

Raznoterosti.

Osebnost. Orožniški stražmojster Fr. Muškatelec je imenovan za kaznišničnega paznika na kaznišnici v Karlovy pri Građcu.

Iz šole. V Kamnici pri Mariboru je na tamošnji petrazredni ljudski šoli razpisano mesto učiteljske. Šola je v II. plačilnem razredu. Prošnje do 30. nov. na krajni šolski svet v Kamnici. — Za nadučitelja na ljudski šoli v Konjicah je imenovan Janez Fras, učitelj pri Sv. Križu tik Slatine; na ljudski šoli v Razvanju je imenovan za nadučitelja Ernst Jöbstl, doseđaj učitelj v Mariboru. — Definitivno nameščen je provizorični učitelj Mihael Tajnik na ljudski šoli v Soštanju. — Učiteljica Marija Železnik pri Sv. Juriju v Slov. goricah je prestavljena k Sv. Križu nad Mariborom. Gdč. Lojzika Ferlež pride na njeno mesto k Sv. Juriju v Slov. gor.

Osebnost. Emeritirani krajni šolski nadzorNIK Blaž Ambrožič, pridejen v službovanje pri dež. šolskem svetu, je šel s 1. oktobrom v pokoj. Bivši ravnatelj mestne ljudske šole Bobisut v Celju mu poje v nemški „vahtarici“ slavo za njegovo delovanje, kar Ambrožiča dovolj označuje in tudi Bobisuta, ker sta rodno oba Slovenca.

Duhovniške spremembe. Častiti gospod župnik Jožef Krohne iz Razborja pride za župnika v Pod-sredo; častiti gospod župnik Heinrich Hrašovec iz Pernic pa za župnika v Vuhred.

Razpisani župniji. Razpisani sta župniji na Razborju in v Pernicah. Za prvo je treba vložiti prošnjo do dne 12. decembra, za drugo pa do dne 14. decembra.

„Zarja.“ Slovensko katoliško akademsko teh. društvo „Zarja“ si je izvolilo na obnem zboru dne 28. oktobra 1910 za zimski tečaj sledeči odbor: teh. Fr. Rueh, predsednik; med. Ivo Beve, podpredsednik; iur. Fr. Detela, tajnik; iur. Jak. Hodžar, blagajnik; phil. Josip Lovrenčič, knjižničar; iur. Anton Kodre, gospodar; iur. Pav. Rupnik, odborniški namestnik.

„Danica.“ Slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“ na Dunaju si je na rednem obč. zboru dne 31. oktobra 1910 izvolilo nov odbor za XXXIII. tečaj, in sicer: predsednik t. Ivan Gogača, cand. iur., podpredsednik t. Anton Bernik, cand. cult. techn., tajnik t. Andrej Budal, stud. phil., blagajnik t. Ivan Lovšin, stud. med., knjižničar t. Lovro Bogataj, cand. iur., gospodar t. Ivan Jenšterle, stud. med.

„Dan.“ Slovensko katoliško akademsko društvo „Dan“ v Pragi si je izvolilo na obnem zboru dne 31. oktobra 1910 za zimski tečaj 1910-11 sledeči odbor: predsednik Josip Dular, pravnik; podpredsednik Pavel Cvenkel, pravnik; tajnik Franc Stričič, pravnik; blagajnik Zdravko Vigele, pravnik; knjižničar Ljudevit Koser, pravnik; gospodar Mih. Zavadlal, pravnik.

Odborova seja S. K. S. Z. dne 3. novembra. Da se pravočasno uredi prirejanje socialnih tečajev za letošnjo zimo, se zvezina društva prosijo, da izrazijo svoje želje glede krajev in časa za te tečaje. Dekanijski odbori se naj zopet na novo izvolijo in konstituirajo. Zveza bo za delovanje dekanijskih odborov še te dni preskrbela potrebna navodila. Imenoval se je za vsako dekanijo po en zaupnik, ki bo naprošen, sklicati dekanijske odbore. Za ljudsko štetje so se dali zopet nekateri uvaževanja vredni nasveti. Glede kraja občnega zbora se nasvetuje Ljutomer. Čas in vspeh zborovanja se še določi. Zvezina društva, ki še za leto 1910 niso poravnala običajne letnine, se prosijo, da dotični znesek dopošljejo.

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju se vrši v soboto dne 19. nov. t. l. ob 7. uri zvečer v pisarni gospoda dvornega in sodnega odvetnika dr. St. Lapajnet, Dunaj, I., Bräunerstrasse 10, z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odboro (tajnikovo in blagajnikovo). 2. Poročilo preglednikov. 3. Volitve. 4. Slučajnosti. Ako zbor ne bo sklepčen ob določeni uri, se vrši uro kasneje ob vsakem številu navzočih udov (par. 22 dr. p.) — Odbor.

Zadružna šola na slovenski trgovski šoli v Ljubljani se prične dne 3. novembra 1910 ter se bo do tega dne, v kolikor bo dopuščal prostor, sprejemali slušatelji. Pogoji za sprejem je dovršena ljudska šola in 16 let starosti. Druga pojasnila daje ravnateljstvo slovenske trgovske šole v Ljubljani, Kongresni trg št. 2. — Ker traja ta tečaj le od 3. nov. do 30. aprila, torej le zimskih šest mesecev, ko ni dela na polju, priporočamo tečaj zlasti kmečkim posestnikom, ki hočejo, da se njih sinovi izobrazijo v združništvu in v trgovskih poslih. Mladeniči si bodo toliko razširili obzorje, da bodo pozneje kot posestniki prav lahko hvaležni svojim starišem, ki so jim doprinesli žrtev in jih v mladosti poslali v združno šolo.

Mil. knez in škof se odpeljejo te dni na Dunaj k škofskim posvetovanjem.

Poroke. V Celju se je poročil urednik „Nar. Dnevnika“, gospod Janko Lesničar z gdč. Terezijo Gregorič iz Male nedelje. — V Spodnji Polskavi se je poročil g. Karl Steinklauber z gdč. Viktorijo Grundner, oba iz Pragersga.

Odpadniško gibanje. Somišljenike prosimo, da nam zanesljivo natančno iz vseh krajev poročajo o verskih odpadkih. Mi bomo imena odpadnikov redno objavljali.

Dr. Simon Eichner, briksenški knezoškof, je včeraj dne 2. novembra 1910 umrl, star 94 let. Znan je njegova knjiga „Compendium juris canonici“, ki je doživela do leta 1905 deset izdaj. Svoji škofovski časti se je odpovedal že leta 1905, ker ga je mučila huda očesna bolezen, katera ga je skoraj popolnoma oslepila. V političnem življenju je igral vlogo posredovalca med krščansko-socialno in konservativno stranko.

Ponarejeni 100-kronski bankovci. Tržaško poštino in hrzovjavno ravnateljstvo opozarja v nekem razglasu na ponarejene 100-kronske bankovce od leta 1902. Kakor naznanja avstro-ogrška banka 19. sept. 1910 v številki 2837, so ponarejalci fotografirali nemško in ogrsko stran pravega bankovca ter po fotografskih negativih izdelali kovinske tiskarske plošče ter s temi v zelenkasti barvi na rdečkastem papirju

tiskali. Slika je na falzifikatu okorna in nima prave barve. Serija in številka je na falzifikatu naslikana z rdečo barvo. Komisija za preiskavanje zaplenjenih 100 K-bankovcev je označila falzifikat za precej ponesrečen.

Liberalci na delu. Kakor se vedno naznanja, se bodo v bodoče cirilmetodarijske podružnice pridno izrabljale za svobodomiselnih predavanj. Za to tudi mrzlična hitrost pri ustanavljanju podružnic. Na Stajerskem je bilo koncem leta 1907 še samo 49 podružnic, letos jih je že nad 60. Zadnji dve podružnici, ki sta se ustanovili, sta: ena za Pušcavo, Selnico, Falo (govorili Prekoršek, nadučitelj Majcen, tolstovski slatinar Oset, selniški Sagaj, od c. kr. poljedelskega ministrstva plačani Stibler, ter župan Hauptmann), druga na Polenškem pri Ptuj. Nepolitična organizacija liberalcev je torej že precej velika, kar naj bo vsem v opomin in vspeh, da tem marljivše delajo ob zgradbi naše katoliško-narodne nepolitične organizacije.

Liberalni „Narodni Dnevnik“ je zopet začel z lažljivimi napadi na našo gospodarsko organizacijo. Če se bodo v kratkem ustanovile posojilnice v Brežicah, Vojniku itd., naj se gospodje v omenjenih krajih zahvalijo Zadružni zvezi v Celju, ki podpira „Narodni Dnevnik.“ Poklicani činitelji naj pomislijo, dokler je še čas, če je umestno še nadalje vstrajati pri celjski liberalni zvezi!

Liga dr. Zangger—dr. Benkovič v procesu Spindler? Na tožadavna očitanja „Narodnega Dnevnika“ odgovarjamo sledeče: Zagovornik Spindlerjev je zadnje dni pred obravnavo v obširnih vlogah ponudil nebroj dokazov resnice, ki so pozneje zginili kot sneg na solcu, hotel je očividno svoje nasprotne presenetiti in jim vzeti priliko priprave za obravnavo. Fridrihov in Korenov zastopnik dr. Benkovič pa je bil ravno one dni zadržan po celodnevni razpravi dne 20. oktobra v Trbovljah, dne 21. dop. v Ljubljani in dne 22. v Sevnici, tako da mu je bilo fizično nemogoče, poučiti se temeljito s svojo stranko o novih obdolžitvah nasprotnikov. Komu pa naj Fridrih v tem slučaju zaupa svojo usodo? Ali morda kronprincu dr. Božiču ali komu? Povsem naravno je, da se je zatekel k zastopniku, o katerem je bil prepričan, da ni inficiran od gotovih krogov liberalne stranke in celo zaženo motri edino le s stališča pravnega zastopnika. Bajka o slovensko-nemški, katoliško-protestantovski zvezi je tako smešna in neutemeljena, da je po teh pojasnilih odpravljena. Zanimivo pa je vendar, da „Narodni Dnevnik“ že vnaprej s takimi zvijačami pripravljaja javnost na politično zvezo liberalne stranke z Nemci. To namigavanje si moramo zapomniti.

„Slov. Narod“ piše o Baquehemovem poročilu v odseku za zunanje zadeve avstrijskih delegacij takole:

„Mož ni mnogo govoril, a kar je govoril, je bilo to uničujoča obsodba vse dosedanje avstrijske zunanje in notranje politike.“

Jedro njegovega govora, sicer diplomatsko stiliziranega govora, je bilo: Zveza z Nemčijo je Avstro-Ogrski direktno škodljiva, in edino Nemčija je kriva, da je morala Avstro-Ogrska žrtvovati za aneksijo Bosne milijarde. Posredno je torej kriva Nemčija ogromnih davkov, ki tlačijo sedaj avstrijsko prebivalstvo, in tudi neznosne draginje.

Vse to je povedal markiz Baquehem vladajoči gospodi v obraz.

Ali bodo imele njegove odkrite besede uspeh? Mi pravimo k temu: Aneksija je bila potrebna, a velika vojskna nevarnost je res nastala le radi hujskanja Anglije, ki se je bala za večji upliv Nemčije na Balkanu, ako dobi zavezništvo Avstrija balkanski deželi tudi formalno v svojo oblast. Zveza z Nemčijo nas je stala preteklo leto milijarde. Zato se pa čudimo, da „Slovenski Narod“ jemlje še vedno v varstvo Ploja, ki je kot Jugoslovan v delegacijah poveličeval našo zvezo z nemškim cesarstvom.

Zdaj besnijo. Radi resolucije, sklenjene dne 30. oktobra na zaupnem shodu v Mariboru, besni včeraj tudi „Marburgerica“. Toda njena izvajanja so ali smešno neumna, ali neresnična. Smešno je n. pr. trditi, da tudi po bolnicah na Zgornjem in Srednjem Stajerskem ležijo večinoma (!) slovenski bolniki. Neresnično pa je, da so bolnice po Slovenskem Stajerskem vse slovenizirane. Upravitelj mariborske bolnice ni Slovenec, to ve „Marburgerica“ boljše kot mi; vsi zdravniki tukaj so Nemci in novo-protestanti. Tudi na nobeni drugi spodnještajerski bolnici ni slovenskega zdravnika. To je vendar najboljši dokaz, kako nas ljubijo Nemci.

Zadružna zveza v Celju. Znani (zadružni) dopisnik „Narodnega Dnevnika“ ne more skrivati svojega velikega veselja nad dejstvom, da je prišla v konkurz liberalna zadruga Agro-Merkur v Ljubljani in je s tem pridobila celjska liberalna zveza nekaj članic, katere so odpadle od ljubljanske liberalne zveze. Ker naše časopisje iz vzrokov, katere dični politični zadržar lahko izve pri liberalcih v Ljubljani, o tem polomu ni pisalo, smatra od liberalne Zadružne zveze v Celju plačan agitator ta molk kot znak, da se našim organizacijam slabo godi. Logika za poč! Nepolitičnemu „bilančnemu strokovnjaku“ (bilance Šmartin pri Slov. Građcu, Ptujška gora itd. — Kunej) tudi ni všeč odpoved kredita neki naši stavbinski zadrugi. Saj je zopet ugodna prilika za pridobi-

Imate bolečine?

Rvmatizem, trganje v glavi, zobobol? Ste si s prepihom, prehlajenjem nakopali bolezen? Poskusite vendar bolečine zmanjšujoči, zdravilni, okrepujoči Feller-jev Fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je v resnici dober! Ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stbici št. 264 (Hrvaško).

tev jedne članice, ker jih imate itak mnogo samo na papirju (živinorejska zadruga v Šmarju, mlekarne v Vel. Pirešici, Gotovljah, glavna mlekarne v Celju, Kneippova zadruga v Dolini, vinarska zadruga v Brežicah), polovica Raiffeisenovk pa itak samo životari. Plačajte odpovedan kredit in zopet lahko po okrožnici javljate celemu svetu, da ste — jedno članico pridobili. Če pa ne morete brez napadov na našo organizacijo živeti, potem bomo začeli objavljati informativne članke o članicah, kakor na primer: Nar. založba, Lastni dom, Šoštanj, ter z akti dokazali veliko denarno stisko liberalne Zadrugne zveze v Celju (koroške posojilnice, slučaj Sv. Duh), govorili o izvrševanju revizij itd. Jedin hasek, katerega bodele od svojih napadov imeli, bo ta, da bodele zopet morali šteti več stotisočakov in bodele milo prosili svoje posojilnice, da naj podpišejo akcepte. Prijateljski vam svetujemo: Le pridno lovite konsume v Istri in na Goriškem in ubijajte liberalno Zvezo slovenskih zadrug ter z okrožnicami fehtajte denar: čez sedem let vse prav pride in takrat bodele videli vspehe svojega dela — pri konsumih.

Dr. Stikerju v Brežicah bi svetovali, da se briga za hotel Grič in prevdarja, kakega pomena bo ustanovitev nove kmečke posojilnice v Brežicah za staro posojilnico, koje voditelji (Levak, dr. Stiker) uganjajo liberalno politiko, denar pa radi jemljejo od „klerikalcev.“ To bo bolj umestno, kakor pa neresnična poročila o naših organizacijah v „Nar. Dnevniku.“

„Losvonrom“-gibanje na srednjih šolah. „Linzer Volksblatt“ prinaša sledeče zanimive podatke: „Losvonromovska“ agitacija se je vrgla sedaj, ker je izgubila veljavo pri odraslih, na srednješolce. Ti dobivajo cele kupe letakov in knjig, ki vsebujejo večinoma samo zabavljanje in sramotenje katoliške vere, papeža, škofov in duhovnikov. V nekem takem spisu trdi pisatelj, neki vsenemški pastor iz rajha, z vso resnobo, da je skala, na katero je sezidana cerkev božja — hiša Hohenzollern. Tako blago se podaje avstrijskim srednješolcem. Nič slabše ni v nravnem oziru. Agenti, ki razdeljujejo te brošure ter pridejo s tem v nasprotje z tiskovnim zakonom, so navadno srednješolci sami, ter stojijo v direktni zvezi z glavnimi losvonromskimi agitatorji. Dokaze imamo, da se ta agitacija začne širiti tudi na gornje-avstrijskih srednjih šolah. Enako se širi tudi v drugih kronovinah. Glasila losvonromovcev poročajo z nekim vidnim veseljem, da je na realki v Celovcu odpadlo 13 dijakov. „Osdeutsche Rundschau“ vriska vesolja, ker so na gimnaziji v Tešinu odpadli 4 dijaki. To glasilo napada tešinskega gimnazijskega ravnatelja, ker je hotel zabraniti dijakom odpad. Dokazalo se pa je, da ne ravnatelj, ne kak profesor na zavodu ni storil nobenega koraka proti losvonromovski agitaciji med dijaki. Kaj poreko k temu dejstvu stariši dijakov, kaj gospodje v naučnem ministrstvu, katerim je ta gonja znana? Z gibanjem „Proč od Rima“ je združeno tudi gibanje „Proč od Avstrije!“

Deželna uprava podpira nemške liste. Že zadnjič smo opozorili našo javnost, da deželni odbor in njemu podrejene uprave raznih deželnih zavodov inserirajo navadno ali samo v nemških listih, ali pa se vrže slovenskim listom le kakšno drobtinico. Nemški listi že imajo inserat o viničarskih tečajih, ki se bodo vršili prihodnje leto na deželnih viničarskih šolah, naš list še do danes ni dobil tega inserata. Če se p. ačujejo vsem štajerskim nemškim listom naznanila deželnega odbora, zakaj deželni odbor prezira slovenske liste. Kar se da Nemcem, se mora dati tudi Slovincem.

Sumljivo. „Slovenec“ od dne 2. novembra prinaša ta-le telegram iz Dunaja: „Ploj ne kandidira več. Dunaj, 2. novembra. Poslanec Ploj se je prepričal, da je izgubil vsako možnost, da bi bil zopet izvoljen. Naznanil je že svojim ožjim somišljenikom v svojem volilnem okraju, da ne bo več kandidiral, in ti so se tudi že zedinili za drugega kandidata pri prihodnjih volitvah. Ploj se tedaj sploh nič več ne ozira na javno mnenje med Slovenci in Hrvati, in sedaj še-le je docela razumljiva njegova „Servus“-politika v delegaciji in v državnem zboru.“ Ali ni mogoče to samo hofratov maneuver, da se tako obvaruje vsake kontrole in nadaljnjih napadov?

Sneg. Po zadnjem deževju je zapadel po Pohorju in drugih štajerskih planinah sneg. Na Zgoranjem štajerskem in vseh alpskih deželah so se vršili veliki snežni viharji. Poroča se, da sta se na takozvanem „Gstatterboden“ ponesrečila dva turista. Pogrešana sta profesor dr. Derganc in inženier Maks Himmelbauer.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Dne 1. t. m. je padla 28letna Terezija Žizek, služkinja pri gospej Wellaj, krčmarici pri Steirerwirtu vsled srčnega kapa na kamenita tla in si je pri tem strla spodnjo čelust. Težko ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

Mariborska mestna hranilnica za Šulferaj. Iz jubilejne ustanove mariborske nemške hranilnice dobi Šulferaj 373 K 80 vin. Mnogo Slovencev še nosi v to hranilnico svoj denar.

Mariborsko glavarstvo. Da veje na našem glavarstvu drug veter, o tem je mnenje med prijatelji in neprijatelji eno in isto. Zaradi občinskih volitev v Pesnici je odstopilo glavarstvo cel akt — žandarjem,

ki sedaj namesto glavarstvenih uradnikov „preiskujejo“, v koliko so opravičene pritožbe nemško-nemškutarske stranke. Če hoče okrajno glavarstvo izvedeti, kako žandarji „preiskujejo“, smo na razpolago. Ali je usoda res hotela mariborski okraj kaznovati s tem, da je poslala nadenj „žandarmerijsko dobo“? Vsa čast pred žandarji kot varuhi reda in miru, ampak da bi nam nadomeščali uradnike glavarstev in sodnij, za to pa hvala lepa!

Med vojaštvom. Vsled naše notice „Odpadniki“ smo dobili več vprašanj glede odpadlih oseb. Splošno pa je začudenje, da je med los-von-romovci tudi en c. kr. avstrijski častnik, namreč Viljem Brixel, c. kr. poročnik domobrancev. Vojaštvo je za katoliške narode naše Avstrije pač predrago, da bi ljudstvo moglo z zadovoljstvom gledati, kako si dovoljuje tudi ono iz Prusovskega v politične svrhe importirano los-von-rom-gibanje. Vojaško oblast pozivamo, da pojasni javnosti, ali je poročnik domobrancev Viljem Brixel prestopil vsled globokih verskih ter filozofičnih premišljevanj in študij ali pa iz političnih motivov. Z ozirom na dogodke med vojaštvom na Srbskem in portugalskem ima javnost pravico zahtevati, da izve o motivih takih odpadov čisto resnico. Dunajski časniki so pisali, da se je sam prestolonaslednik izrazil, da je v premnogih slučajih los-von-Rom isto kakor los-von Österreich!

Nesreča na lovu. Dne 3. t. m. je bil 33letni A. Šauperl, železniški čuvaj iz Maribora, na zajčjem lovu v Bistrici pri Mariboru. Šauperl je zagledal v nekem grmu hrusko in jo je hotel pobrati, a pri tem se mu je pa puška sprožila in strel ga je zadel v desno roko, katero mu je raztrgalo. Šauperl je tembolj pomilovanja vreden, ker bržčas ne bo mogel več delati in bo od železnice odslovljen. Vrh tega je pa še oče 4 malih otrok.

Celjske novice.

G. Terček, knjigovez „Zvezne tiskarne“ je odšel v Celovec in vstopil v službo pri Mohorjevi družbi.

Č. g. Iv. Horjak, duhovnik v začasnem pokoj, leži bolan v celjski bolnišnici. Boleha za vodenico.

Čč. gg. očetje kapucini nameravajo prihodnjo spomlad razširiti svojo cerkev. V ta namen pobirajo prostovoljne darove.

Celje. (Zanimivosti iz procesa Spindler.) — 1. Nadučitelj Slanc iz Petrovč je prisegel in izpovedal v nemškem jeziku, četudi ga je predsednik slovenski ogovoril. Posebno vsiljivo je poudarjal, da za šolsko kuhinjo pri Slovincih ni dobil prispevkov, ampak le pri Nemcih. Čujte, Petrovčani, kako vas vaš nadučitelj v nič devlje? Zagovornik dr. Zannger je povedal, da preiskujejo oblasti njegovo duševno stanje; tudi je povedal, naj nikar ne meče kamenja na g. Fridricha, ker je on v posesti pisem, kojih vsebina bo svoječasno za Slanca postala zelo neprijetna. Neka priča je izjavila, da je Slanc g. Fridrichu strašno sovražn.

2. Zvezna trgovina v Celju je po svojem uslužbencu izdala stvari, katere mora vsak trgovec smatrati kot tajnost; dotični uslužbenec je za leto nazaj hotel vse natanko vedeti in se na vse spominjati. Med trgovci vzbuja postopanje zvezne trgovine začudenje; priporočamo somišljenikom v uvaževanje!

3. Posojilnica v Celju je po svojem uradniku izdala vsebino sejnih zapisnikov in prošnje za neko posojilo, četudi bi ji tega ne bilo treba storiti. Zelo priporočljivo za denarni zavod, ki tako čuva tajnosti svojega poslovanja!

4. Celjska „Volksstimme“ se zelo usiljivo poteguje za Spindlerja in v svojem poročilu previdno zamolči, kar govori v prilog gg. Fridrichu in Korenu. Nam tudi prav. Če urednik U. V. tako razume napovedani boj za narodno avtonomijo in zoper celjski magistrat, potem bomo kmalu na čistem v namenih tega lista. — Ker je prišel urednik Spindler s svojim „gradivom“ šele v zadnjem trenutku, tako da je vzel g. Fridrichu vsako priliko priprave za potrebna pojasnila — saj ni mogoče, da bi se kdo, ki ima čisto vest, na mah obranil vsake nove obdolžitve, zato je utemeljena nada, da se bo dala stvar po vsem popraviti in da se posreči g. Fridrichu, vse obdolžitve ovreči. Zmagoslavje liberalnih listov je vse-kako prezgodno.

„Vahtarica“ je priobčila dne 2. t. m. članek proti resoluciji V. L. S. na zaupnem shodu v Mariboru. Kako resnicoljubljen je članek, se razvidi iz trditve, da je dež. odb. Robič uradniški status v deželnih dobroteljskih in sanitarnih zavodih skoro celo poslovenil. Faktum pa je, da na vseh 28 zavodih te vrste ni nobenega slovenskega zdravnika, ker ima Robič v deželnem odboru samo en glas, Nemci pa 6.

Celje. Gospa Albina Kapus, posestnica v Celju, se je v Ljubljani dne 28. oktobra ponesrečila, ko je šla pri rotovžu preko tramvayskega tira. Električni voz je je podrł ter hudo ranil. Z izvoščekom so jo prepeljali v Leonišče.

Celje. Na luteranski slavnosti dne 30. oktobra sta Prettner in Hans Graf govorila o nestrpnosti rimskih duhovnikov in veroučiteljev. Previdno pa sta molčala ta junaka, katere duhovnike in veroučitelje mislita. Tako se dela na luteranskih shodih za versko toleranco.

Ptujske novice.

Ptuj. Kdor hoče občudovati ignoranco, lažnjivost in krasen slovenski slog „Štajerčevih“ dopisnov, ta naj čita članek „Revolucija v Ptuj“ v 44. številu slavnega lista „Štajerc“. Ta list ima menda

gluhe in slepe poročevalce, ali pa take, ki čujejo in vidijo, kar ni bilo ne videti ne slišati. Za tajne sestanke ima divni poročevalci javno oznanjen „ustavni shod dekliške zveze“. Drugih sestankov dosedaj ni bilo. Kot govornik nastopi po „Štajerčevem“ poročilu neki kaplan Velšak — ne poznamo kaplana tega imena, nekdanji, pred kratkim umrli uslužbenec ptujske graščine, g. Belšak, sploh nima sina-duhovnika — poslušalke so bile baje same dekle, „s plavimi škapulirji“ (čudna novost). Ali naj pri dekliškem shodu fantje poslušajo? — Govor o gospodinjstvu je imela dama-strokovnjakinja, ne pa duhovnik, ta bo menda že znala učiti dekle, da, česar jim je treba. 99% ptujskih devic je bilo pri shodu navzočih; dal Bog, da bi bilo že toliko poštenih deklin v našem taboru, potem bi umazanemu „Štajercu“ ostalo le 1% izvržka. Na shodu ni govoril neznani g. kaplan Velšak, ne drug g. kaplan, sploh ni bilo nobenega kaplana-govornika. „Štajerčev“ dopis nam je bil v zabavo in smeh in v dokaz, da je „Štajerc“ v neumnosti in lažnjivosti nedosegljiv. Mi pa kličemo v odgovor: Gorje ubogemu „Štajercu“, ki ima tako preumne, premožne poročevalce! Heil! — Ena od 99ih odstotkov.

Ptuj. Še vedno ne vemo, koga dobimo kot namestnika po dr. Glasu, ki je prestavljen v Gradec. Ker je okraj za 99% slovenski, je opravičena zahteva, da pride kot vodja okrajnega sodišča kak slovenski uradnik. Ker do sedaj še zastopa naš okraj dvorni svetnik Ploj, bo šlo imenovanje na njegov politični račun.

Ptuj. Umrla je v ptujski hiralnici usmiljenka sestra Rosina Riedl po dolgi in silno mučni bolezni — želičnem raku — na praznik Vseh svetnikov. Pokojna je službovala dolgo vrsto let v bolnišnici in hiralnici, kjer je bila kot nad vse vneto organistinja in izvrstna postrežnica pri vseh bolnikih zelo priljubljena. Blagi sestra naj sveti večna luč!

Huda nevihta z bliskom, gromom in silnim nalivom je bila na vernih duš dan; pač redka prikazen!

Trgovska zadruga za okolično sodnijskega okraja Ptuj. Glasom odluka c. kr. okrajnega glavarstva v Ptuj z dne 13. septembra 1910, št. 22725, je priznalo c. kr. okrajno sodišče v Ptuj na pritožbo nekaterih zadrugnikov, kateri so vplačali v poprejšnji dobi (veljavno za več let nazaj) do 1. aprila 1910 pri bivšem trgovskem zadrugnem načelniku vstopnino (Inkorporationsgebühr) v večjem znesku kot 4 krone, da se istim zadrugnikom na zahtevo povrne ona nepravilno previsoko zaračunjena svota (n. pr. so nekateri morali plačati mesto 4K po 10 K itd.), ako se prizadeji gospodje trgovci z zadostnimi pismenimi dokazi, oziroma pričami, izkažejo in to pismo ali ustmeno na c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj, ali pri načelniku trgovske zadruge gospodu V. Zorko pri Sv. Andražu v Slov. gor. naznanijo.

Ljutomerske novice.

Nemški urar Ebner je dobil od Südmarke zopet lepo podporo 1000 K, od Ljutomerske šparkase pa 200 K. Sploh pa je pogubonosna Südmarka pri nas zelo radodarna. Naši posilincei so začeli z njeno pomočjo pridno nakupovati naša posestva. Bodimo oprezn!

Razmere na pošti. Naš gosp. poštar Vidovič je tudi med tistimi uradniki, ki izzivajo v uradu z Südmarkinimi vžigalicami. Večkrat smo jih že videli na mizi v uradu ležati. Kaj pa, če bi gledal raje na to, da se ustreže strankam z dvojezičnimi tiskovinami. Če pride količjak manj zavedna stranka na pošto, se ji že da samonemške tiskovine. Kdor zahteva slovensko, naj prejme dvojezične tiskovine. V uradu so tudi še vedno samonemški napisi in razglasi.

Pomanjkanje narodnih obrtnikov. V trgu imamo narodne obrtnike skoro vseh strok. Manjka nam le še narodni steklar, usnar in knjigovez. Bodimo odločni! Naše trgovine bi morale biti bolj odločne. V nekaterih domači med seboj najrajši nemško govore, ker je menda bolj „nobel“. V eni trgovini imajo celo samonemške napise na predalih. Proč s tem, to je izzivanje in žaljenje!

Trboveljske novice.

Obč. volitve. Tukajšnji Nemci mislijo pri obč. volitvah spraviti prvi razred v svojo posest in si še v drugem razredu enega ali dva svoja zastopnika osvojiti. Seveda se jim ta želja ne bo mogla osvojiti, ampak bo moralo ostati ono stališče, kakor je bilo pred tremi leti.

Trbovlje. Tukaj imamo zdravnika, ki ga plačuje občina. Njegovo postopanje pa se nam zdi večasih le čudno. Zadnjič je dal kontumacirati celo hišo, češ, da je v njej kolera; zbolel je namreč hišni gospodar. Poklical se je okrajni zdravnik iz Celja, ki pa je konstatiral, da ni kolera. V par dnevih je bil bolnik že pri svojem delu. Zadnje dni umrje dečko, star okrog 7 let; takoj se je moral prenesti v mrtvašnico, češ, da ima škrlatico; zopet pride okrajni zdravnik. Ker se s takim postopanjem ljudstvo samo bega in vznemirja, bi vprašali tukajšnje županstvo, če mu je vse to znano in kaj ono poreče k temu.

Drugi kraji.

Kamnica pri Mariboru. Na Vseh svetnikov dan je nastal v krčmi Kopriva v Kamnici med pivec prepir, pri katerem so 20letnega slikarskega pomočnika Jožefa Škofa iz Maribora tako stegli po glavi, da so ga morali z vozom odpeljati v bolnišnico.

St. Jurij ob juž. žel. Dekliška zveza v St. Jurju ob juž. žel. priredi v nedeljo, dne 6. novembra 1910

takoj po večernicah v gornji dvorani „Katoliškega doma“ veselico. Vspored: 1. Igra: Vestalka, žaloigra v 5 dejanjih. 2. Prosta zabava: Srečolov. Vstopnina: sedež 60 vin., stojišče 30 vin. Preplačila se hvalježno sprejmejo. K obilni udeležbi vabi — Dekliška zveza.

St. Jurij ob juž. železnici. V noči od 23. na 24. oktobra t. l. je dinarica Marija Kolar ukradla posestniku Antonu Kumeru kravo v vrednosti 280 K. Marija Kolar je dobila zaradi krave pri celjskem sodišču sedem mesecev težke ječe.

St. Ilj v Slovenskih goricah. Dne 30. oktobra se je otvorila v Ceršaku od šulferajna in Südmarke ustanovljena nemška šola. To je znano, ampak neznano bo, da so bili kolovodje po večini lutrovci. Zato se tudi katoliško nemško prebivalstvo iz soseščine ni hotelo udeležiti otvoritve. Pri otvoritvi so bili ti-le lutrovci: državni poslanec Malik, od katoliške vere odpadel; dr. Valentin iz Maribora (rojen v Laškem trgu še kot Valentinič), od katoliške vere odpadel; učitelj Gordon iz Št. Ilja, ki ima od kat. vere odpadlo ženo; dr. Krautgasser iz Cmureka, od kat. vere odpadel; deželni poslanec Neger, kojega sin je pred kratkim od katoliške vere odpadel. Pastorja Mahnerta za tokrat še niso upali vzeti seboj. Pa tudi pri otvoritvi nemške šole pri nas še ni bilo nobenega lutrovskega pastora zraven, a sedaj pa že hodijo v to šolo. Okrajno glavarstvo je dalo torej lutrovski družbi stražo v obilnem številu orožnikov. Seveda, sedanji okrajni glavar, ki se baje vozi v Mariboru lutrovskemu pastoru predstavljat v polni paradi, ni smel na svoje ljubljence pozabiti tudi, ko so šli v Ceršak. Toda za domače ljudi je učinkovalo orožništvo ne pomirjevalno, ampak izzivalno. Cirberžani so mirni, pošteni ljudje, in glavar bi bil lahko vesel, da bi imel med Nemci take pridne in vrle ljudi. Kje se zbira fakinaža, kje je podivjanost in surovost, v katerem taboru so izzivalci in napadaleci, to naj vpraša sedanji okrajni glavar komisarja barona Neugebauerja; ta mu bo znal iz Št. Ilja marsikaj povedati. Nerazumljivo nam je tudi bilo, da je dal okrajni glavar že pred otvoritvijo proti sklepu občinskega sveta straziti šolsko poslopje. Kdo bi pa poslopju kaj storil? Slovenci ne, ker so pošteni, Nemci pa si vendar ne bodo svojega lastnega poslopja demolirali. Zakaj torej orožniki? Okrajni glavar je hotel nemara pokazati, da se postavlja vlada z vso avtoriteto ob strani nemške šole. Toda to je presneto malo pomagalo, kajti šola je ostala prazna kljub vsej podpori od strani luterancem naklonjenega okrajnega glavarja. Naše gg. poslanca pa prosimo, da stoje našim volilcem Cirberžanom zvesto ob strani!

Sv. Bolfenk pri Središču. Tukaj je dne 29. oktobra po noči umrla gospa Ana Kosi, mati nadučitelja in mladinskega pisatelja gospoda Antona Kosija v Središču.

Cven pri Ljutomeru. Zadnje nedeljo, dne 30. oktobra se je vršil pri nas v prostorih Kmetijske zadruge dobro obiskan shod. Po pozdravu g. Schlögelna je obširno govoril nadrevizor Vladimir Pušenjak. V svojem govoru je zlasti pobijal trditve meščanov, da je kmet kriv draginje in pozival zborovalce, da se naj organizirajo v svrhu boljše prodaje živine. Nastavili so se zaupniki za Cven in Ljutomer. Govorniki, ki so govorili po predavanju, so odobravalni organizacijo v svrhu vnovčevanja živine. Sprejela se je tudi resolucija, s katero se protestira proti trditvam meščanov, češ, da je povzročil kmet sedanjo draginjo.

Tinje. V nedeljo dne 6. novembra ima gospod deželni poslanec Novak pri nas političen shod. Vršil se po predpoldanskem sv. opravilu v šoli. Somišljeniki, pridite vsi!

V Kozjem je pri tamošnjem okrajnem sodišču razpisano mesto pisarniškega pomožnega uradnika. Prošnje je vložiti na okrajno sodišče v Kozjem.

Brežice. Izobraževalno društvo v Brežicah vabi za nedeljo, dne 6. t. m. k svoji prireditvi v veliki dvorani Narodnega doma: 1. Govor. 2. Čevljar. Vesele igra v treh dejanjih; igrajo mladeniči. Začetek ob ½3. uri popoldne. Vstopnina kakor običajno.

Nesreča na železnici. V petek, dne 28. oktobra zvečer je šel 23letni železniški delavec Janez Vertatič in Pragerskega domov v Pongerce. Pri železniškem prehodu v Šikolah ga je pa dobil poštni vlak, kateri vozi ob ½9. uri ponoči iz Pragerskega v Ptuj in ga povozil. Sreča v nesreči je bila, da ga je poglal stroj samo v stran. Vслед padca si je strl Vertatič desno nogo. Kriv nesreče je tamošnji železniški čuvaj, ker ni pravočasno zaprl zatvornice. Vertatič pa tudi ni mogel radi teme in goste megle vlaka pravočasno zapaziti. Vertatiča so drugi dan odpeljali v mariborsko bolnišnico.

Pilštanj. Nevihta s točo. Na vernih duš dan smo imeli nevihto, kakor je že dolgo nihče ne pomni. Gromelo in treskalo je že kmalu popoldne. Ob 3. uri pa pridrvi hud vihar od jugozapada čez Pilštanj in proti Sotli naprej. Vspalpa se je med strašnim gromom kakor lešniki in orehi debela suha toča, ki je lomastila cele pol ure. Še drug dan smo je imeli po štiri prste na debelo. Gotovo redka prikazen za vernih duš dan. Ko bi prišlo kaj takega v poletju, bil bi Pilštanj podoben goli puščavi.

Iz Loznice pri Žalcu. O napredni podivjanosti v Loznici se govori tako pogostokrat, kakor letos o slabem vremenu. Da to govorjenje ne neha, skrbijo „napredni fantje“ iz Loznice. V 41. številu „Nar. Lista“ so priobčili duhovit (!?) „dopis“, v katerem razodevajo svoj značaj brez ovinkov. Prepričani smo pa, da imajo pri tem srčnem izlivu „ložniški fantje“ prav

malo opraviti ali pa nič. Iz vsakega stavka gleda namreč z možgani slabo obdarovan študent! Nimamo prav nič proti temu, če kaže svojo „izobraženost“ s kitico Aškerčeve pesmi, ki jo postavlja kot ocivrek na svojo neokusno jed, rekoč:

Reče hrast, le hodi past,
prase, se na mojo last.
Le počenjaj, kar ti drago
svojo pusti tu nesnago,
Moja ni trpela čast;
Ti si prase, jaz sem hrast.

Kot prostost ljubeči ljudje prepuščamo tudi temu „ložniškemu fantu“ popolno prostost, da se giblje na trati pod hrastom in v tem oziru drži gesla „Svoji k svojim“, čudimo se pa, da „Narodni List“ odpira svoje predale, da „dostojnega obnašanja“ prekipeva-joči dopisun iz Loznice pušča v njih svojo nesnago. Sicer naj se pa zaradi tega zmenijo liberalci med seboj. Kar pa zadeva različna zlobna in podlo dušo razodevajoča namigavanja, bi liberalnim nesnagam poklicali v spomin, da so še dobro shranjene tiste napredne „lojtre“, ki so se postavljale pred časom na znano gostilno, in ki so šibile pod težo naprednih „hrastov“, obenem pa tudi gotove planke, ki so pred hišo liberalnega tržana žvižgale po naprednem hrbtu. No, če je liberalcem ljubša pesem takšne vsebine, jo bomo pa zapeli; pevci smo dobri in izvrstno pri glasu. Obenem prepuščamo slovenskemu svetu, da razsodi, kako izvršuje „Nar. List“ s takimi podlostmi svoj namen, ki ga je nekoč izrazil: „Budi ti hočemo speče moči in klicati jih k premišljenemu delu za lastni in družabni napredek v gospodarstvu in izomiki“!

Gradec. V zadnjem času se v Gradcu tudi med ženskami zelo množijo samoumori. V nedeljo dne 30. oktobra so se kar tri ženske iz dosečaj še neznanih vzrokov zastrupile. Med njimi je bila tudi neka zdravniška asistentinja. Vse tri so prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnice. Njih stanje je obupno.

Gradec. Pri belem dnevu in brez vsakega povoda je bil dne 1. t. m. predpoldne napaden neki moški v Elisabetinski ulici od graških anarhistov. Pretepali so ga po obrazu, da mu je curkoma tekla kri. Divjaki so bili aretirani.

Gradec. V noči od nedelje na ponedeljek so se v Keplerjevi ulici vršili nočni kravali in nemiri, ki so jih povzročili graški „pilharji“. Na mestni realki so pobili več šip. Policija jih je zasačila pri delu in jih vzela na zapisnik, vsled česar se bodo morali zagovarjati pri sodišču.

Gradec. Na Vseh svetih dan sem se odločil, da obiščem popoldne steinfeldsko pokopališče. Pregledoval sem tam grobove. Ko tam tako pregledujem grobove, se mi je nudil nenavaden prizor; skoraj bi ne verjel komu drugemu, ako bi ne videlo lastne oči. Na nekem grobu zagledam namreč na križu majhen priprost venec, raz katerega so viseli dolgi frankfurtarski trakovi. To je bil tudi edini grob na omenjenem pokopališču, na katerem so viseli ti kričeči trakovi. Ranjki, Bog mu bodi milostljiv, je morda v grobu že davno strohnul, pa se najdejo še taki zagrizenci, ki ga med svetom hočejo kazati za ultra-Germana. Pač v Berlinu se menda že ne morejo bolj navduševati za vsenemške stvari, kakor se dela to v prusovskem Gradcu.

Petrovče. V zadnjem „Nar. Dnevniku“ piše že znani dopisun iz Petrovč, da je izid porotne obravnave proti Špindlerju povzročil silno poparjenje petrovških „klerikalcev“. — Odgovor: Petrovški „klerikalci“ so lahko poparjeni zaradi človeka, kateremu ni toliko mar za izvrševanje svojega poklica, kakor pa delati velike razprtije med domačini s hujskanjem in dopisovanjem v liberalne liste ter z vednimi osebimi tožbami. Nekdaj je bil v Petrovčah lep mir, sedaj ga ni. Dopisnik v „Nar. Listu“ piše dalje: „Kajti odslej se ne bodo mogli sklicevati, da liberalci samo iz strankarskega nasprotstva po svojih listih lažejo, ako ostro grajajo in obsojajo gospodarstvo v petrovški občini in kraj. Šolskem svetu.“ — Odgovor: Prvič dopisun vendar priznava, da liberalci v svojih listih lažejo; drugič dopisun s svojimi pristaši gospodarstvo petrovške občine in krajnega šolskega sveta obsoja in kritizira zategadelj, ker so v občinskem svetu in krajnem šolskem svetu v večini katoliško slovenski možje tudi sedaj v novejšem času. Dopisun zopet dalje piše: „Splošna sodba je, da je Fridrich nemogoč kot načelnik krajnega šolskega sveta in da mora odstopiti. Pa tudi župan Koren se ne bo mogel obdržati.“ Odgovor: Očitna laž je, če se piše splošna sodba, ampak samo sodba dopisuna in njegovih pristašev je, da je g. Fridrich nemogoč kot načelnik in da mora odločiti. Tudi na županski stolec bi se dopisun najrajši sam vsedel, ker, kakor njegova želja kaže, bi naj rajši povsod, na vseh mestih uveljavljal svojo komando. Tudi piše dopisun: „Dobra posledica cele pravde bo ta, da se bo v naši občini vendar enkrat naselil mir in da se ne bo smelo doslej več tako gospodariti, kakor bi morda kazalo nekatere voditeljem, ampak zares v korist in blagor občine.“ — Odgovor: Posledica te pravde ni mogoče mir. Kdo drugi je kriv te pravde, kakor dopisun „Narodnega Lista“ iz Petrovč, ker mir še dalje vedno bolj kali. Poprej pač ni mogoče priti pri nas do pravega miru, kakor da jo dopisun od nas kam drugam odkuri. Ako bi dopisunu v naši občini bila dana v roke komanda kakor si želi, potem bi pač to ne bilo v blagor in korist vseh občanov, ampak prišel bi propad in teža ogromnih davkov.

Narodno gospodarstvo.

Štetje živine. Glasom ministerijelne odredbe z dne 20. avgusta t. l. se bo ob enem z ljudskim štetjem vršilo tudi štetje živine po stanju 31. dec. 1910. Poljedelsko ministrstvo polaga veliko važnost na skrbno izvršitev štetja živine, kajti po natančnih podatkih, ki se bodo dobili pri tem štetju, bo še-le mogoče uravnati zahteve živinorejcev, kakor (tudi si predočiti pravo sliko o stanju živine v Avstriji z ozirom na draginjo. Politiche oblasti imajo torej nalog, da poučijo ljudstvo, da so natančni podatki o živinoreji in stanju živine v prvi vrsti v korist živinorejcev, ne pa, kakor ljudstvo splošno misli, da bi se s tem povečali davki.

Letina na Ogrskem. Poročilo poljedelskega ministrstva z dne 25. oktobra. Ugodno jesensko vreme je pripomoglo, da je koruza dobro dozorela, vsled tega je letošnji koruzni pridelek večji od lanskega, ceni se na 49,28 milijonov meterskih stotov / proti lanskemu 41,11 milijonov. Krompirja bo 46,26 milijonov proti 49,95 lanskega leta. Zelje, stročni sadeži in razna sočivja so izobno obrodila. Sladkorna in navadna repa je dala dober pridelek. Vina je splošno malo. Sadja tudi ni bilo veliko, razun jabolk in orehov.

Cene hmelju. Žatec, 28. oktobra. Trgovina s hmeljem je postala zopet živalna. Cene so trdne. Dnevno se proda 200 do 300 bal. Plačuje se za slabjši hmelj 118 do 125 K, za srednji 125 do 130, za srednje dober 130 do 140, za prima 140 do 150, za prima izvleček se plačuje po 152 kron. Na žatski trg je došlo več hmeljskih kupcev iz Nemčije, ki so kupili več tisoč met. stotov žatskega hmelja za nemške pivovarne. Hmeljska kupčija se razvija zelo živalno.

Klavnice za živino na rumunsko-avstrijski meji. Po določbah avstrijsko-rumunske trgovske pogodbe se bodo na avstrijsko-rumunski meji sezidale klavnice, namenjene za živino, ki se bo uvažala iz Rumunije v Avstrijo. Klavnice bodo stale pod nadzorstvom avstrijskih veterinarjev. Dne 30. oktobra se je položil temeljni kamen za prvo tako klavnico v Turn-Severinu.

Varstvo poljske lastnine. Našemu kmetovalcu je usojeno, da se mora neprestano bati, ali se mu bo njegov trud, ki ga ima z obdelovanjem zemlje, poplačal, ali mu ne ugrabijo sadu naporne delo raznovrstne elementarne neizgode, da, čisto celo, ali bo mogel svojo družino preživljati in zadostiti raznim drugim obveznostim, ako ga zadene kruta roka kakor neizgode.

Ni dovolj, da prikrajšujejo kmetovalca na njegovih dohodkih neprevidene elementarne neizgode, dobe se tudi brezvestni elementi, ki kradejo kmetijske pridelke, ali kako drugače poškodujejo poljsko lastnino.

Prišlo je tako daleč, da se teh uzmovičev niti ne smatra več za prave tatove in se jim zgoraj omenjeni prestopki na pol spregledajo.

Ako se pa škode, ki jih povzročajo ti ljudje poljski lastnini leto za letom, presojajo objektivno, se pride takoj do zaključka, da je treba poseči vmes.

Poljski, vinogradni in zasebni čuvaji, ki se nametščajo na podlagi deželnega zakona z dne 18. marca 1876, drž. zak. štev. 11, z daleka ne zadostujejo več, da bi varovali poljsko lastnino.

Treba je torej, da sodeluje pri tem bolj energičen činitelj, čigar intervencija naj pritisne tatvinam in poškodbam viden pečat dotičnih občin prestopkov in prisilili prestopnike, da bodo spoštovali tujo lastnino.

Deželni zbor goriški je bil sklenil tak zakon že leta 1904.

Dobavni razpis. C. kr. mornarski provijantni urad v Pulju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava kupiti / razne provijantne predmete, med katerimi so tudi pšenična in ržena moka, kumena, grah, fižol, močnate jedi (testnine), čebula, svinjska mast, krompir, kis, vino / in dr. Ponudbe je vložiti čimprej, najkasneje do 30. novembra 1910, pri c. kr. mornarskem provijantnem uradu v Pulju. Tozadevni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Narodno-obrambno delo.

Vedno na delu. Velik nemški narodni praznik bodo dne 10. t. m. slavili tudi graški Germani. Živahna agitacija za to slavlje se je že cele tedne razvijala po mestu. Dne 9. in 10. t. m. bodo nemški dijaki od hiše do hiše fletali za nacionalna društva. Na predvečer 9. novembra se bodo zbirali na glavnem trgu, kjer bodo imeli kratke nagovore in zapeli tudi „Scharlied.“ Nato se bodo vršila bakljada po ulicah v „Industriehalle“, kjer se vrši slavnostni večer. Mi si že naprej predstavljamo, kako se bodo ti patentirani Nemci kakor prava jesenska megla vlačili po mestu. — Iz Gleichenberga poroča podružnica Südmarke, da tamkaj ne bodo prirejali na predvečer 10. oktobra slavnostnega večera, pač pa bodo zato marljivo fletali prispevke, ker upajo s tem več koristiti nacionalnim društvom, kakor pa s slavnostnim večerom. — Mi te vesti beležimo, da to tudi Slovenci vzamejo na znanje in v posnemanje.

Brez ozira na sredstvo. Nemško-nacionalno društvo Nordmarka naznanja, da se baje dokaj lepo razvijala, ter bode vodstvo v korist temu društvu priredilo dne 7. decembra t. l. slavnostni večer s plesnim venčkom v gost. pri „Zl. Zvezdi“ v Gradcu. Torej v advent, času, ko so plesne veselice prepovedane. Dostojnejše

bi Nemci pač že lahko delali za svoje napadalne nacionalne namene.

Iz tabora naših nasprotnikov. V mestnem gledališču v Gradcu se vrši v torek, dne 8. novembra na korist Südmarki predstava Wagnerjeve „Tannhäuser“. Tudi igralci bodo prepustili svoje nagrade Südmarki. — Na Pragerskem se je vršil dne 24. oktobra občni zbor podružnice nemškega šulferajna. Iz odborovega poročila povzamemo, da je šulferajn prispeval za tamošnjo nemško šolo 4000 K letne podpore. Od 70 šolo obiskujočih otrok jih je 60 vpisanih za Nemce, dasiravno vseh Nemcev na Pragerskem ni toliko. V odboru pragerske šulferajnske podružnice se nahajajo ti-le veliki Nemci: tovarnar Steinklauber, železniški mojster Schultes, strojnik Kircher, uradniški ekspedijent Pfeifer, adjunkt Wuchte, kolo-dvorski restavrator Tröster, aspirant Novak in vratar Lipoutz. — Schulferajnovci in Südmarkovci se pripravljajo z vso vnamo na praznovanje rojstnega dne pesnika Schillerja. Nemški listi prinašajo oklice na alpske in podonavske Nemce, v katerem pozivajo vse, kar nemško čuti, naj se posveti na Schillerjev rojstni dan nabitnemu delu za Südmarko in šulferajn.

Za „Slov. Stražo“ je nabrala gdč. Jožica Radolič v veseli družbi šentiljskih in mariborskih Slovencev na posestvu g. nadrevizorja Pušenjaka na Kresnici pri St. Ilju v Slov. gor. 10 K 2 vin. — Živel darovalci!

Veliko število obrabljenih poštinih znamk je nabrala za „Slovensko Stražo“ gospodična Vreže v Mariboru. — Hvala vrli Slovenki!

Slov. krojači pozor! Za nek promet in zelo razvit kraj na jezikovni meji se išče dober in pošten slovenski krojač. Zasiguran mu je trajen obstanek in dober zaslužek. Dobil bi naročila tudi od tamošnje slovenske inteligence. Na razpolago mu je prostorno in lepo stanovanje. Pojasnila daje „Slov. Straža“ v Ljubljani ali pa uredništvo „Straže“ v Mariboru.

Priprave za Schillerjevo slavo v Gradcu. Na graško prebivalstvo je izdal župan dr. Graf oklic, v katerem poziva graško nemštvo, naj primerno proslavi 10. november kot rojstni dan največjega nemškega pesnika. Na predvečer bo po mestu bakljada. Govori na prostem pastor Mahnert iz Maribora. Po bakljadi pa se vrši slavnostni večer proti vstopnini 20 vin., ki pripade na korist šulferajnu in Südmarki.

Ljudsko štetje. Velikega pomena so za dosego narodnih pravic v Avstriji podatki ljudskega štetja. Nemci to dobro vidijo, zato pa so upeljali štetje ne po materinem jeziku, ampak po občevalnem jeziku, kar je za številnejše in gospodarsko močnejše narode seveda najugodnejši način ljudskega štetja. Že zdaj agitiramo, da se ljudsko štetje ne bo izvršilo Slovenem v škodo!

Književnost in umetnost.

„Naš Dom.“ Glasilo slovenske mladine, L. IX. Zvezek 21. — Vsebina: Mladinska izobrazba: Veliki nerednež. — Zabava: Materina podoba, dalje. Jesen. Na grobeh. Krizanteme. — Kaj je novega po svetu? — Orli: Maribor. Škale pri Velenju. Petrovče. — Dekliški vrtec: Dobra gospodinja. Naše cvetlice. Dekleta, ne v tujino. Metuljice. Društveni glasnik: Sevnica. St. Peter v Sav. dolini. Griže. Sv. Jurij v Sl. gor. — Pesniške vaje.

„Zlata Doba.“ Letnik IV., šte. 9. Protialkoholno glasilo. Vsebina: Naša zimska sezona. Abstinenco gibanje v Ameriki. Srečna kranjska dežela! Zakaj in kako naj gre učiteljstvo v boj proti alkoholizmu? Kdaj je postal protialkoholni bojevniki? Zaničevana čednost. Raznoterosti. Iz Gornjega Grada. Skandal. Praktičen antialkoholizem. Iz otroških ust.

„Mentor.“ List za srednješolsko dijaštvo. Letnik III., šte. 2. Vsebina: Črna liska. Misli k svetu. mu pismu. Prva pot v sveto mesto. Navod za šahovo igro. Drobiž. Kratka naloga. Originalna kazen. Zakaj ima februar tako malo dni. Razmere med zahtevno in dosegljivostjo. Davki za Friderika I. Drevesa — učitelji. Čudni običaji. Enorog-nosorog v pravljici. Giljotina.

„Čas.“ Letnik IV. Zvezek 10. Vsebina: Svoobodno krščanstvo. (Fr. Tersegla.) — Nekaj literature. (V. Bele.) — Iz Kastelčeve zapuščine. (Iv. Grafenauer.) — Nove knjige. — Listek. — Glasnik Leonove družbe. — Kazalo.

Kolera.

Tržaška pomorska oblast poroča: Ker je v Tripolisu (turška Afrika) se pojavila kolera, so se odredile za potnike in biago, ki prihaja iz Tripolisa, stroge odredbe.

Iz Rima prihaja vest, da so v zadnjih 24 urah v provinciji Caserta obbolele 4, umrle pa 3 osebe na kolero; v provinciji Lecce so obbolele 3, umrle 2 osebe, v Rimu samem pa se je pojavil 1 smrten slučaj. Ona deklica, ki je obbolela v Ljubljani za kolero, kakor je dognala graška bakteriološka preiskava, je že popolnoma ozdravela. V Ljubljani se ni pojavilo nobenih posledic.

V Franc. Jožefovi bolnišnici na Dunaju je umrl dne 31. oktobra delavec Frane Klaus na sumljivih znakih kolere.

V Bagdanu na Hrvaškem je obbolelo na novo 17 oseb, umrlo pa 15. V okraju Bagdan je umrlo 16, obbolelo pa 19 oseb na kolero.

Tudi na Ogrskem nevarnost kolere še ni odstranjena. Na novo se je pojavila v občini Dormand. Notranje ministrstvo je dobilo 2. novembra obvestilo, da se je konstatiralo zopet štiri nove sumljive slučaje. Dve osebi sta umrli na kolero. Tudi v okolici Mohača se je pojavilo zopet nekaj slučajev kolere.

Ogrski zdravniki so nedavno izrekli mnenje, da na Ogrskem sploh ni nobene nevarnosti več. Sedaj se sliši zopet redno vsak dan, da zahteva kolera novih žrtev.

Na Turškem se je začela šiviti kolera zelo močno med vojaštvom. Listi poročajo, da je pri II. vojnem zboru se konstatiralo okrog 200 slučajev kolere.

Rennerjev zrakoplov.

Naš poročevalec nam piše iz Gradca:

Z letošnjim zrakoplovom Renner pač nima posebne sreče in vspeha. Danes dne 29. t. m. se je vršil drugi poskušni polet iz dirkališnega prostora, kjer je postavljena lopa za zrakoplov.

Ob ½. uri popoldne se je vzdignil zrakoplov v višino. Na zrakoplovu so bili: Aleš, Anatol in Vladimir Renner ter monter iz motorne tovarne (v Chemnitzu). Zrakoplov je manevriral v višini okoli 500 m. Ko se je začelo že mračiti, so se hoteli zopet usidraiti na prostoru, iz katerega so se vzdignili. Ko so hoteli v ta namen izpustiti plin, se ni hotela odpreti zaklopnic ventil. Z vso močjo in po napornem delu se je vendar-le posrečilo Anatolu Rennerju, da je odprl plinovo zaklopnico, nakar se je močno izpuhteval plin in zrakoplov je zelo rapidno padal k tlom.

Med gledalci, katerih je bilo na tisoče navzočih, je nastala splošna panika. Vse je bilo nekako vznemirjeno in govorilo se je že o grozni katastrofi zrakoplova. Brzo so sledili 2 avtomobila ter ga našli v bližini St. Petra pri Gradcu, kjer so ga srečno pognili k zemlji. Zrakoplov je le malenkostno poškodovan, krmarjem zrakoplova pa se ni ničesar zgodilo. Kakor so se krmarji zrakoplova izražali, bi se bila lahko zgodila grozna nesreča, da bi bil zrakoplov popolnoma zdrobljen, krmarji pa lahko vsi mrtvi.

Vkljub temu, da Rennerji pri tem zrakoplovu nimajo sreče, vendar ne izgubijo poguma. Male poškodbe pri zrakoplovu se bodo naglo popravile in poleti se bodo nadaljevali.

Rennerjev zrakoplov so v nedeljo dne 30. okt. ob asistenci požarnih brambovcev transportirali iz Sv. Petra nazaj na dirkališni prostor v balonsko utico. Ljudstva se je zopet na tisoče nadvrlo skupaj, ter gledalo ta nenavadni transport. Zrakoplov so morali napolniti toliko s plinom, da se je dvignil polagoma v zrak, ter so ga tako v zraku na 30 m dolgih vrhah pripetega vodili proti nameravanemu cilju. Ta transport je bil zelo težaven in naporen. Kakor so se baje izražali požarni brambovci, še nikoli niso imeli tako težavnega dela.

Razgled po svetu.

Zakaj ima februar tako malo dni? Vsakemu izobraženemu človeku je znano, zakaj ima vsako četrto, tako imenovano prestopno leto 366 dni, torej en dan več kakor navadna leta. Ni pa vsakemu znano, zakaj je ravno mesec februar za toliko prikrajšan, da ima ob navadnih letih le 28, ob prestopnih pa 29 dni, dočim jih imajo njegovi bratje po 30 ali celo 31. — Stvar je precej preprosta. Leta 46. pr. Kr. je Julij Cezar po tedanjih astronomskih računih določil, da naj šteje državljansko leto vedno 365 dni. V tistem času pa so začeli leto z mesecem marcem, tako, da je bil februar zadnji mesec v letu. Ker so ostali meseci, kakor dandanes, obsegali 30, oziroma 31 dni, zato je ostal zadnjemu revčku le prikrajšan delež, namreč samo 28 dni. — Ko se je pa po natančnejših astronomskih računih pokazalo, da ima leto več kakor samo 365 dni, namreč še šest ur povrh, je papež Gregor XIII. leta 1582. vpeljal regulacijo koledarja. Ta se je izvršila tako, da se je odkazalo vsakemu četrtemu letu 366 dni (kot produkt iz 4 krat 6 ur, ki so se prihranile iz prejšnjih navedenih let). To pa zato, da ne zaostanemo za tekom pravega časa, kakor se to godi Grkom, Rusom in sploh razkolnikom, ki se drže še vedno julijanskega koledarja s 365 dnevi, in so zato zaostali v pravem štetju za okoli 14 dni. — Ker je bil pa ravno februar kakor pastorek med meseci prikrajšan, zato se ga ob prestopnem letu usmilimo in mu prepustimo en dan. — Pripomniti pa moramo še, da se tudi v krščanski dobi ni pričnjalo vedno z januarjem, ampak včasih o Božiču, včasih zopet o Binkošti. Šele leta 1563. je določil Karol IX., da se ima pričenjati leto z januarjem. In tako je februar avanziral od zadnjega na drugo mesto ter dobi vsako četrto leto en dan „priboljška“.

Dvoboj s smrtnim koncem. Zunaj Berolina za streliščem drugega gardnega polka se je te dni vršil dvoboj, v katerem je bil eden izmed dvobojevalcev ustreljen. Ljudje so našli moža čisto slečenega in že mrtvega. Pri njem je bil samo zdravnik. Kdo je ubiti duellant, se ne ve.

Najbogatejši časniki. Do sedaj na vsem svetu izhaja v okroglem številu nad 70.000 dnevnih časnikov. [Samo v ameriških Združenih državah jih izide 21.950 na dan. Najbogatejši in najrazširjenjši list na svetu je ameriška „Pensa“, ki izhaja za 15 vin. v 18, 20 ali 30 straneh na dan. Posloplje uredništva in upravnštva tega lista je veljalo 30 mil. V svojih oddelkih daje „Pensa“ brezplačne zdravniške, pravniške in vsakovrstne druge nasvete. Vsled velikan-

skega proizvodjanja časnikov se je bati, da bo sčasoma zmanjkalo papirja. Nek ameriški list izda na leto 3.750.000 kron za les, iz katerega izdelujejo papir za časnik.

Za 100.000 frankov starega časopisja. Narodna banka v Bruslju je odposlala svoji podružnici pri Antverpnu vrečo 20frankovskih bankovcev, katerih je bilo v vsem znesku 100.000 frankov. Ko so pri podružnici vrečo odvezali, so dobili v nji samo star zrezan papir. Denarna vreča je bila med vožnjo zamenjana s popolnoma podobno vrečo.

Mesar se je obesil. V Lincu se je zaradi draginje obesil mesar Anton Morava. Zapustil je sedem otrok. Mesarji v Lincu so sklenili, da dvignejo s 1. novembrom cene mesa za 20 vinarjev.

Eksplozija v tovarni za eksplozivne stvari. V tovarni za eksplozivne stvari pri Aradu, katere lastnika sta Ebiaschi in Esdömer, je eksplozirala stiskalnica za patrone. Dve delavki sta bili smrtnonevarno poškodovani.

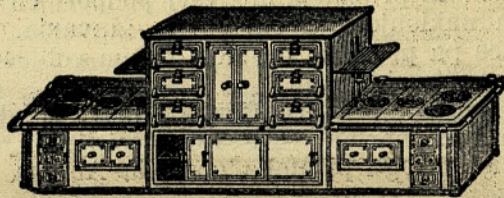
Sodrugi ob bogato obloženih mizah. Da se radi radeči židovski voditelji socialdemokratskega delavstva rede od žuljev tega delavstva, je stara stvar. Da pa ti ljudje, ki radi toliko govore o tujih trebih, ne jedo samega kruha in pijejo čiste vode, nam dokazuje naslednji slučaj. Pred kratkim je priredila zveza danskih transportnih delavcev na čast zastopnikom na kodanjskem socialdemokratskem kongresu obed, ki se mora imenovati naravnost knežji. Zastopniki delavskega ljudstva so se mastili z delavskimi groši. Jedilni list te pojedine je bil tako-le sestavljen: Sherry vieux. Potage a la jardiniere. Saumon. Sauterne. Sauce hollandaise. Langue de boeuff. Legumes. Frouse. Jambon fume. Poulet roti. Champagner. Compote. Salade. Beurree. Fromage. Radis. Madeira. Liqueurs. Glace panachee. Cafe. Sampanjec, burgundec, likerji, razne pečenke, sladoled so stvari, ki pač ne pridejo na mizo transportnega delavca. Toda voditelji-židje si kaj takega že lahko privoščijo na — delavske stroške.

Listnica uredništva.

Velenje: Tako izrazito to gosloporjavati, če tudi popolnoma soglašamo ne smemo iz ozirov na znana stališča naših drž. pravnikov in porotnih klopi.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Goruje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

Veletrgovina špecerijskega blaga in deželnih pridelkov

Narodni dom in Graška cesta 22 v lastnih hišah.

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje itd. ter sadje sveže in suho.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega špecerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah. — Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom in najnižjih cenah. Nadalje premog na cele vozove, debel K 2:10, droben po K 1:40 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam, po dogovoru. 148

Pismena naročila se z obratno pošto izvršé.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinočasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. ::

53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Za nakup

modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljšje perilno blago, vsakovrstno sukno za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilili, perje itd.

priloga
modna in manufakt. trgovina

M. E. ŠEPEC
Maribor, Grajski trg,

Priden mladenič, poštenih staršev, ki je olikan in z dobrim šol. spričevali, želi vstopiti v službo za strežnika ali pa slugo v kakem zavodu ali drugod. — Naslov pove upravištvo lista. 162-2

Lovski pes

ki sliši na ime „Greif“ se je zatekel. Ima dolgo dlako, odrezan rep in je rujave barve. Odda se naj proti nagradi pri oskrbništvu graščine v Slivnici pri Mariboru. 168

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podela za šolsko leto 1910/11 visokošolcem:

Iz ustanove Franca Rapoe devet podpor po 300 K ter še posebej tri podpore po 300 K.

Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti (za podpore iz Rapoeve ustanove posebno iz mariborskega in šoštarijskega okraja).

Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, spričevali ubožstva, spričevali o izpiti in z indeksi, je vložiti, pri Posojilnici v Mariboru (Narodni dom) do 14. novembra t. l.

V prošnjah naj se tudi omeni, uživa li prošnik že drugod kako podporo in v katerem znesku ter se naj tudi navede študijski semester.

V Mariboru, dne 29. vinotoka 1910.

170 **Ravnateljstvo.**

Za božič in novo leto

priloga trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, podobice za jaslice, narejene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetlice, žico itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izbiri po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetlice. Kasete, albumi za poezije, slike in dopisnice v veliki izbiri.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 : v Medjatovi hiši v pritličju : Dunajska cesta 19

155 sprejema:

- 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
- 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Glavni zastopnik za Štajersko : Gospod Fran Pogrjajc, Maribor, Fabriksgasse 21, blizu Nar. Doma.

Slovenska trgovina

J. N. Šoštarič, Maribor

samo Glavni trg šte. 9

priloga p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Vage

za vagone, voze (mostne), centimale, skalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priloga po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Za gostilno s hotelom v Celovcu

se išče zanesljiv :

najemnik.

Pismene oglase sprejema upravištvo lista pod naslovom „CELOVEC“. 164-3

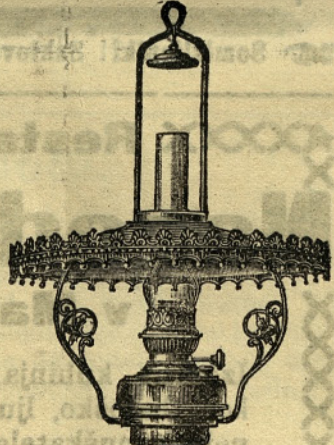
Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

Franč Strupi : Celje
Graška cesta

priloga po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Na solidnejša in točna postrežba.

NASIM GOSPODINJAM

priloga priporočamo priznani najboljši pridatek za kavo „ZAGREBSKI pravi FRANCK“ s kavnim mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek. 52

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od padajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franč Pogrjajc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabriksgasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Umetni zavod za slikanje na steklo

Maks Tušek : Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7

se priloga preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrti in proračuni na razpolago.

6 belih

... rjuh zelo debele in ...
po 2 m 14 K, po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K, razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška ... obrt s strojnim obratom. ...	Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. ...	Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.	Tlačenje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. ...
Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomočlov, nastavkov itd. iz različnih kamnov in cementa. ...	Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji. ...	Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev). ...	Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. ...
			Popravljanje spomenikov, izdelovanje napisov v iste. ...

Robert Diehl, žganjarna, Celje

priloga svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.

Nihče več ne godrnja
Čez slabosti in težave,
Ako

spozná,
Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.40.
Kabinetna kakovost " " 4.80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Josip Hočevnar : Celje

:: Kolodvorska ulica 5 ::

145
priporoča za jesensko in zimsko sezono svojo veliko zalogo vsakovrstnih zgotavljenih oblek, zimskih in sportnih sukenj, za gospode, dečke in otroke, po najnižjih cenah. Pristno angleško sukno je vedno v zalogi, in se naročila po meri, točno in po najnovejših journalih izvršujejo. — Prevzamem umevno tudi vsa druga v svojo stroko spadajoča dela kakor talarje za gospode sodnike in častito duhovščino.

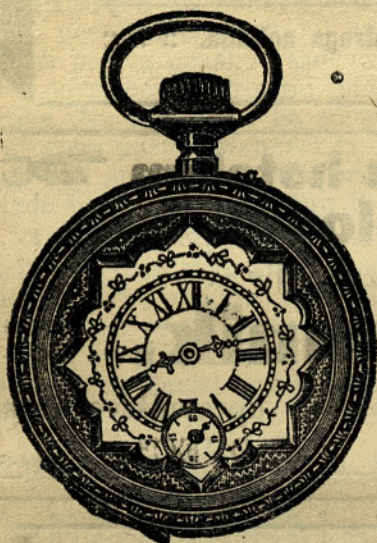
Na debelo!! Priporoča se Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške- in Krožne ceste. 68

Svoji k svojim!

**Urar, očalar
in zlatar**

Franjo Bureš

Maribor
Tegethoffova cesta 39

peró kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. Priznana najboljše igle za gramofone. Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Edina špecijska tyrdka za katoliška društva.

Društvene znake

v vseh izpeljavah in raznih cenah, kakor tudi častne znake, žeblice za zastave in podobe svetnikov v emailu. — Broše, obeske in častna darila izdeluje in pošilja v zmernih cenah graver

Stanislav Mrkwicka Dunaj VII.
Zieglergasse 67.

Vzorci slav. društvom brezplačno!

Vzorci slav. društvom brezplačno!

Somišljeniki! Zahtevajte po gostilnah naš list!

XXXX Restavracija XXXX

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča 37
Lojzika Leon.

Kdor?

si hoče po ceni in dobro blago za jesen kupiti, naj se potruži in vsaj enkrat poskusi iti v trgovino

J. Ulaga Maribor

Tegethoffova cesta 21.

Postrežba točna in solidna.

Cene najnižje. :: Cene najnižje.

Štefan Strašek

v Celju Kovačeva ulica.

165
priporoča svojo zalogo čevljev in izdelovanje čevljev. Velika izbira za gospode: dame in otroke od najfinejše do najcenejše izvršitve.

Gamaše, galoše, raznovrstne domače čevlje, prave juhtne in druge športne čevlje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na raspelago (šek konto 97.078). Rental davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgovre pri drugih denarnih zavedih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prejane na vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsake sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsake soboto od 8 do 12 dopoldne, izvanredno praznik. V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 9-12 dopoldne in od 2-5 dopoldne.

Posojilnica ima tudi na raspelago domače hranilne knjižice.